

PAIKKA AUKI -TYÖNTEKIJÄKYSELY (3) 11/2019

Hans Mäntylä, tutkija, p. 044 734 1546
 Paikka auki II -koordinaatiohanke
 Nuorten Ystävät, Yliopistonkatu 5, Helsinki
hans.mantyla@nuortenystavat.fi
www.paikka-auki.fi

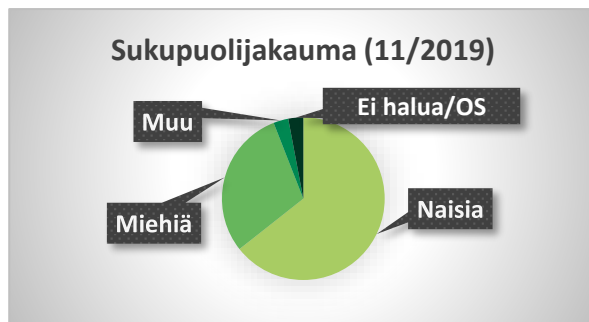
KYSELYN TOTEUTUS

Kysely lähetettiin **26.11.2019** noin 226:lle Paikka auki -työntekijälle¹. Vastauksia saatiin vuoden loppuun mennessä 156 kpl. **Vastausprosentti on erinomainen 69%** (TT-kyselyssä 12/2018 se oli 67% ja 06/2019 kyselyssä 77%).

Työntekijöiden taustatiedot

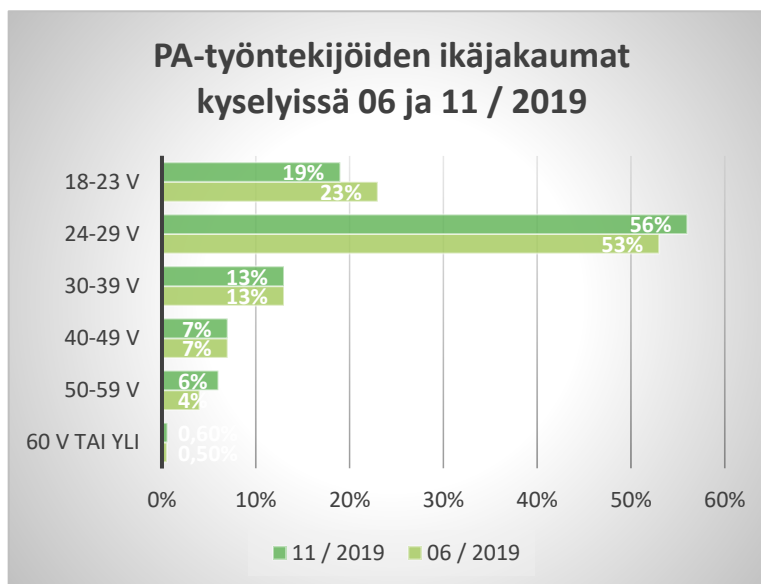
Kyselyyn vastanneista työntekijöistä **naisia oli 65%** ja miehiä oli 30%. Vaihtoehdon "muu" valitsi 4 henkilöä ja viisi ei halua tai osaa sanoa.

Edellisiin työntekijäkyselyihin (12/2018 ja 06/2019) verrattuna naisten ja miesten osuus on vaihdellut vain muutamien prosenttiyksikön verran.

Valtaosa (74%) kyselyyn vastanneista Paikka auki -työntekijöistä on edelleen **alle 30-vuotiaita**. Vuoden 2018 kyselystä alle 30-vuotiaiden osuus on hieman laskenut (80% -> 76% -> 74%).

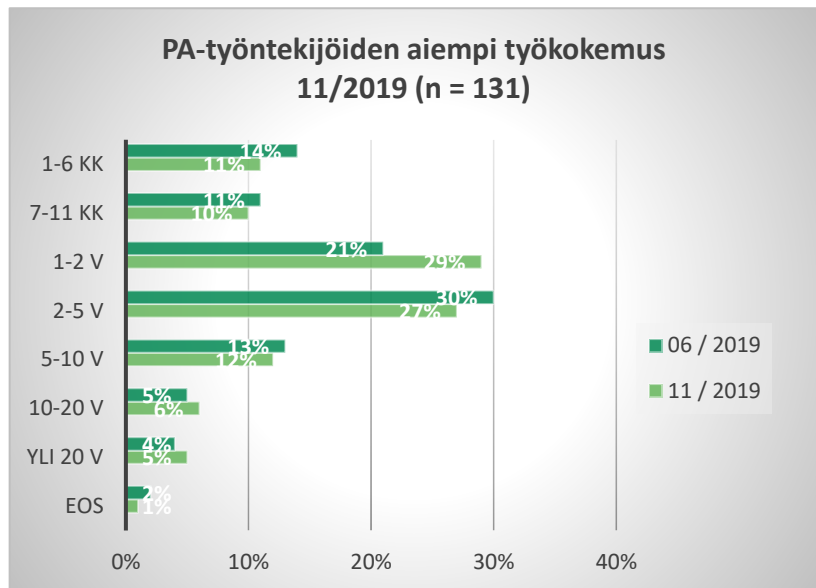
Joka toisella on **keskiasteen tutkinto** (esim. YO-tutkinto tai 1-3-vuotinen ammattillinen perustutkinto). 22 % on ammattikorkeakoulu- tai alempi korkeakoulututkinto ja 16 % ylempi korkeakouluasteen tutkinto. Muutokset PA-työntekijöiden koulutustasossa ovat aiempiin tuloksiin verrattuna hyvin pieniä.

¹ Kysely lähetettiin tiedoksi myös työntekijöiden mentoreille ja/tai yhteyshenkilöille. Joidenkin järjestöjen PA-työntekijöiden tiedot työsuhteiden päättymisestä ovat puutteellisia, jonka takia kohdejoukon lukumäärä on arvio.

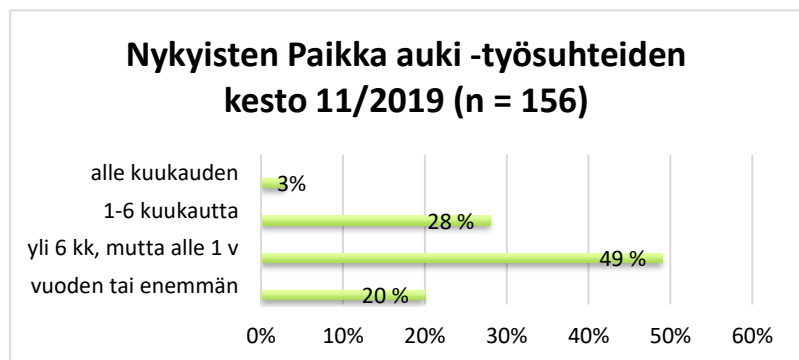
Kyselyyn vastanneista 24 henkilöä (16%) kertoo, että nykyinen Paikka auki -työsuhde on heidän ensimmäinen työpaikka. Muilla (84%) on ollut **yksi tai useampia työpaikkoja ennen nykyistä työsuhdetta**.

Muutokset aiempiin kyselyihin ovat pieniä. Työntekijöiden aiempi työkokemus vaihtelee muutamasta kuukaudesta 35 vuoteen. (Noin joka toisella työkokemusta vaihtelee 1-5 vuoden välillä.)

Noin puolet kyselyyn vastanneista (49%) oli työskennellyt nykyisessä Paikka auki -työsuhteessaan yli 6 kuukautta, mutta alle vuoden².

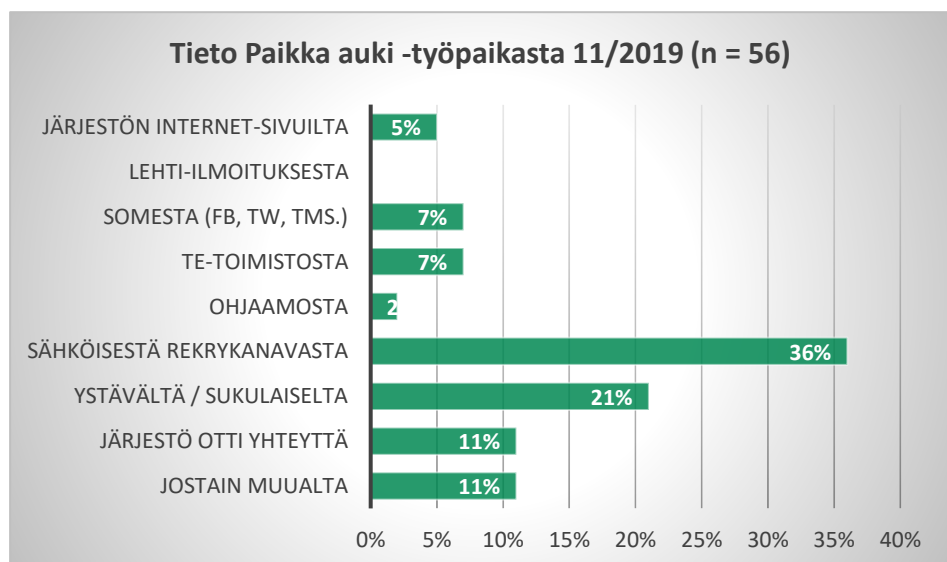
Yli vuoden työsuhteessa olleet (31 henkilöä) voivat olla joko lyhennetyllä työajalla tai oppisopimuskoulutuksessa, joka jatkuu usein 1-3 vuotta.

(Ei vastausta kyselyyn: 70 hlöä = 31 % kaikista työsuhteista)

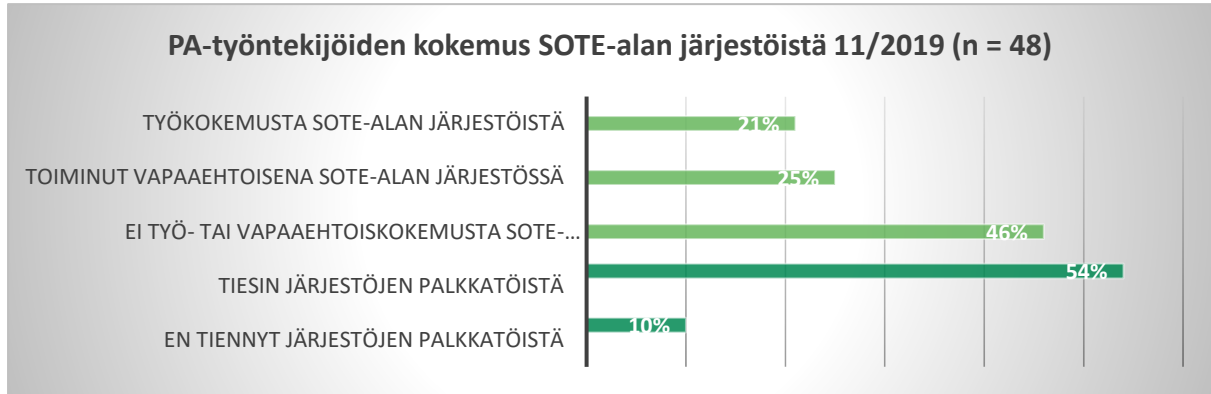
Reilu kolmannes (36 %) oli saanut tiedon Paikka auki -työpaikastaan **sähköisistä rekrytointikanavista** (esim. TE-palvelut.fi, Oikotie, Monster, tms.).

”Muita lähteitä” olivat erilaiset (kuntouttavaan toimintaan liittyvät) ohjaajat ja valmentajat. Edelliseen kyselyyn verrattuna TE-toimistojen (20 %) ja järjestöjen suorien yhteydenottojen määrä (23 %) oli nyt selvästi pienempi.

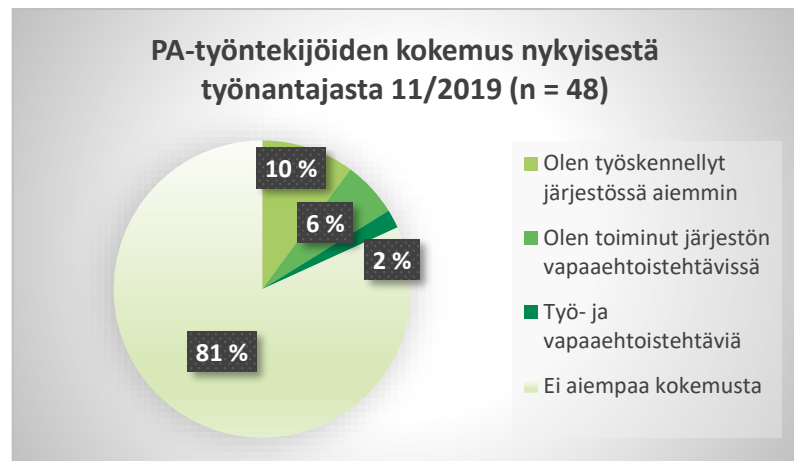
² Työsuhteen alku- ja loppupuolella olevilta kysytään lomakkeessa eri asioita. Yli 6 kk töissä olleilta on kysytty alkupuolen kysymykset puoli vuotta sitten.

Paikka auki -työntekijöiden kokemus sosiaali- ja terveystalouden järjestöistä ei myöskään ole muuttunut vuoden 2018 ja kevään 2019 kyselyihin verrattuna. Yksi viidestä on aikaisemmin työskennellyt SOTE-alan järjestössä ja joka neljäs on toiminut alalla vapaaehtoisena. **Lähes joka toinen tulee Paikka auki -työhön ilman aiempaa työ- tai vapaaehtoisuuskokemusta SOTE-alan järjestöistä.** Hieman yli puolet tiesi ennen nykyistä työpaikkaansa, että järjestöihin voi työllistyä myös palkkatöihin.

Valtaosa (81 %) kyselyyn vastanneista Paikka-auki työntekijöistä **ei ole työskennellyt tai toiminut nykyisessä työnantajajärjestössään aiemmin.** Aiempiin kyselyihin verrattuna tämän ryhmän osuus on hieman kasvanut. (10/2018 vastaava luku oli 75% ja 06/2019 70%.)

Vastaavasti, aiemmin saman järjestön vapaaehtoistehtävissä toimineiden osuus on pienentynyt (06/2019 se oli 14%).

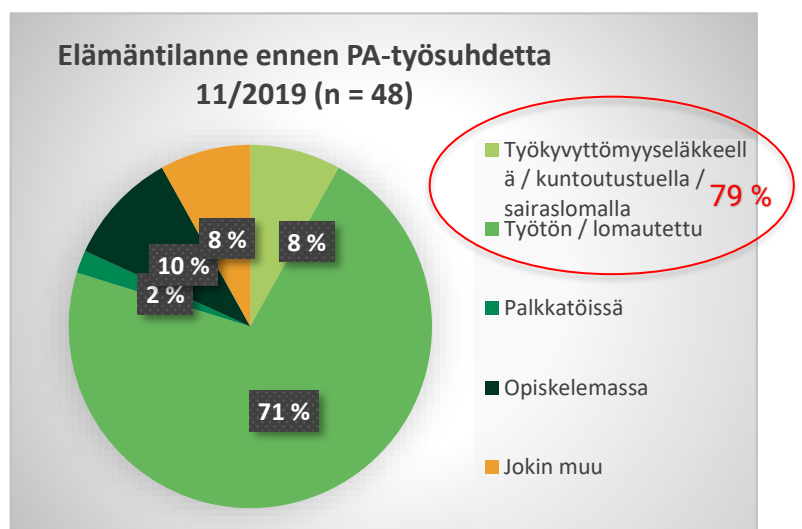

Elämäntilanne ennen nykyistä Paikka auki -työsuhdetta

Valtaosa (79 %) Paikka auki -työntekijöistä oli juuri ennen nykyistä työsuhdetta **työttömänä, kuntoutustuella, sairauslomalla,** työvoimakoulutuksessa, työkokeilussa, kuntouttavassa työtoiminnassa tai toimintakeskuksessa. (Jokin muu = keikkatöissä tai siviilipalveluksessa.)

Työttömyyden kesto ennen nykyistä työsuhdetta on vaihdellut seuraavasti:

	11/2019	06/2019	10/2018
0-3 kk	42 %	19 %	34 %
4-12 kk	33 %	56 %	42 %
1 - 2 v	12 %	20 %	7 %
yli 2 v	12 %	6 %	17 %
yhteensä	33 hlöä	54 hlöä	71 hlöä

Paikka auki -työntekijöitä on joka kyselyssä pyydetty myös kertomaan omasta elämäntilanteestaan ennen nykyistä työsuhdetta: **mitkä asiat olivat hyvin ja mitkä olivat haastavia?** Suurin osa (42/48) vastasi avoimeen kysymykseen tälläkin kertaa.

Kuten vuonna 2018 ja kesällä 2019, nyt vastanneet **kertoivat paljon siitä, mikä oli haastavaa:** työttömyydestä, uuvuttavasta ja vaikeasta työhausta, alan ja/tai omaa koulutusta vastaavien töiden puutteesta, tukea tarvitsevalle sopivien työpaikkojen niukkuudesta ja erityisesti siitä, miten vaikea on päästä edes työhaastatteluun, jos työkokemusta ei vielä ole karttunut. Työttömyys ylläpitää jatkuvaa rahapulaa ja järkevän/mielekkään tekemisen puutetta, joka puolestaan ruokkii monille kiusallisen tuttuja epävarmuuden, ahdistuksen ja masennuksen kokemuksia, itsetunnon kolahduksia ja huonommuuden tunteita.

Jotkut kertoivat (joidenkin) **asioiden olleen hyvin.** Näissä vastuksissa mainittiin: koti, perhe, puoliso, ystävät, harrastukset, oma terveys, elämänhalu/-hallinta ylipäätään, valmistuminen erilaisista koulutuksista ja/tai valmius muuttaa työn perässä³.

Tyypillisiä kuvauksia omasta elämäntilanteesta ennen Paikka auki -työsuhdetta olivat esim. seuraavat:

”Olin juuri valmistunut yliopistosta ja olin työttömänä. Minulla oli melko vähän oman alan työkokemusta, lähinnä pari työharjoittelua ja vapaaehtoistyö kokemusta. Koin työhaun haastavana, koska kilpailu työpaikoista on todella kovaa ja odotukset työnantajalla ovat suuret.”

*”Olin valmistunut marraskuussa 2018 ja sen jälkeen tehnyt sijaisuuksia päiväkodissa. [...] Hain oman alan töitä päiväkotityön ohella, mutta monista lähetetyistä hakemuksista huolimatta haastattelupyynn-
töjä ei tullut. [...] Viiden vuoden koulutuksella ei ollut ”riittävä” meriittiä, vaan tuntui, että kaikki työpaikat listasivat pitkät pätkät asioita, joista hakijalla tulisi olla kokemusta. [...] Miten saada oman alan työko-
ke-
musta, jos on vasta valmistunut eikä pääse oman alan töihin?”*

”En tiedä, mihin lähtisi opiskelemaan tai mitä tekisi isona. Muuten kaikki [oli] hyvin.”

*”Koulutustani vastaavan fyysisen työn tekeminen on poissuljettu sairastumiseni vuoksi, mutten kuiten-
kaan saa ammatillista kuntoutusta tai sairauspäivärahaa Kelan katsoessa, että olen työkykyinen ny-
kyistä ammattiani vastaavaan työhön lääkäreiden B-lausunnoista huolimatta. [...] Olen siis järjestelmän
ulkopuolelle putoaja. Suunta oli hukassa ja valoa ei näkynyt tunnelin päässä. Perheeni tuki on tärkeä
voimavara.”*

”Olin työkokeilussa samalla järjestöllä ja asiat olivat suht hyvin, tosin on nyt paremmin.”

*”Olin vastavalmistunut filosofian maisteri ja pienen lapsen äiti. [...] Tuntui aika lannistavalta, kun tutkinto
ei tuntunutkaan kiinnostavan ketään enkä kymmenistä työhakemuksista huolimatta saanut edes haas-
tattelua. Vaikeinta tuntui olevan se, että selkävammani vuoksi en voinut (enkä voi jatkossakaan) hakea
100 prosenttista työaika. [...] Paikka auki -työ tuntui monella tavalla heti hyvältä, kun se oli tarkoitettu
niille, joilla voi olla vaikea työllistyä. Silti koen edelleen ahdistusta siitä, että parhain arvosanoin maiste-
riksi valmistunut ihminen ei saa muuta paikkaa. Mutta ehkä seuraava työnhaku tuntuu jo helpommalta
tämän työn takia.”*

Nykyistä Paikka auki -työsuhdetta koskevat kysymykset

Paikka auki -työntekijöiden nykyistä työtä kartoittavat kysymykset koskivat **työsuhteen alkupuolella** tehtä-
vänimikkeitä, mielikuvaa työtehtävien sisällöstä ja työntekijään kohdistuvista odotuksista sekä omaa tilan-
netta/kokemuksia työsuhteen alussa. Näiden jälkeen työntekijöiltä kysyttiin heidän työvälineistä, odotuksista
ja toiveista, mahdollisesta oppisopimuskoulutuksesta, perehdytyksestä, kokemuksista uutena työntekijänä
työyhteisössä, mentoroinnista, työtyytyväisyydestä sekä erilaisista onnistumisen ja epäonnistumisen koke-
muksista heidän nykyisessä työssä.

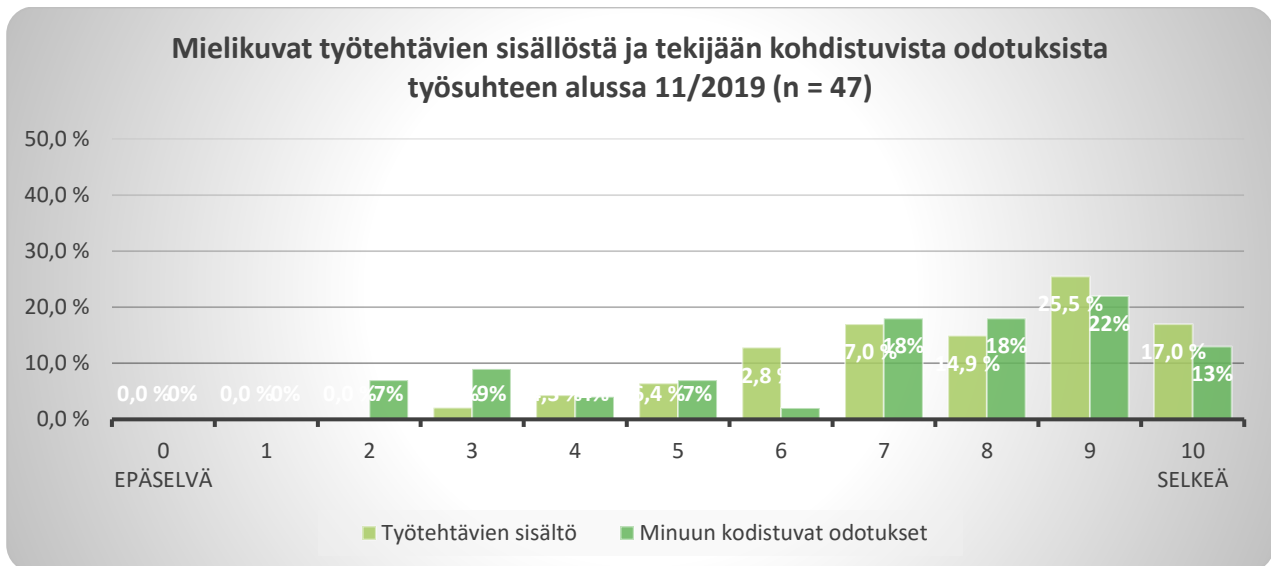
³ Vastausten sisältö on hyvin samankaltaista kuin aiemmissa kyselyissä 10/2018 ja 06/2019.

Työsuhteen jälkipuoliskolla työntekijöiltä kysyttiin heidän mielikuvaa työtehtävien sisällöstä ja heihin kohdistuvista odotuksista, työtehtävissä mahdollisesti tapahtuneista muutoksista, onko työ vastannut omia odotuksia ja miten oma elämäntilanne on mahdollisesti muuttunut Paikka auki -työsuhteen aikana.

Paikka auki -työntekijöiden tehtävänimikkeet 11/2019 (n = 48):

- Media-assistentti
- Media-assistentti harjoittelija
- Järjestöviestijä/ toimistoassistentti
- 2 x Viestintäassistentti
- Viestintäavustaja
- Viestinnän ja järjestötyön assistentti
- Viestintä- ja tapahtumakoordinaattori
- Viestinnän ja varainhankinnan koordinaattori
- 9 x Järjestöassistentti
- 2 x Järjestöavustaja
- Järjestötyöntekijä
- Järjestökoordinaattori
- 2 x Toimistoassistentti
- Toimistotyöntekijä
- Toimistoavustaja
- Hallintoassistentti
- Toimintakeskusohjaaja
- Apuohjaaja/tiedottaja
- Yhteisöohjaaja
- Asumisohjaaja
- 4 x Ohjaaja
- Ohjaaja-harjoittelija
- Vertaisohjaaja
- Vertaistyöntekijä
- Projektityöntekijä, Projektarbetare
- 2 x Avustaja
- Sosiaalineuvoja
- Ehkäisevän huumetyönsuunnittelija
- Vahtimestari
- Nuorisosihteeri
- Tsemppari

Työtehtävien sisältö ja työntekijään kohdistuvat odotukset työsuhteen alkupuolella

Vastanneiden Paikka auki -työntekijöiden **mielikuva työtehtäviensä sisällöstä työsuhteen alkupuolella on varsin selkeä**⁴: kolme viidestä antaa sille pisteet 8-10 ja keskiarvo on 7,7. Työntekijöiden **mielikuva heihin kohdistuvista odotuksista on hiukan alempi** (keskiarvo on 7,0) ja alle viiden pisteen vastaukset ovat molemmissa tapauksissa melko harvinaisia⁵.

⁴ Paikka auki -työntekijöiden mielikuvaa omien työtehtävien sisällöstä ja heihin kohdistuvista odotuksista työsuhteen alkupuolella kerrotettiin numeerisesti asteikolla 1-10 (0 = epäselvä, 10 = selkeä).

⁵ Muutokset molempien mielikuvien keskiarvoissa ovat pieniä aiempiin kyselyihin verrattuna.

Numeeristen arvioiden lisäksi työntekijöiden kokemuksia kartoitettiin myös avoimella kysymyksellä, jossa heitä pyydettiin kertomaan **omasta tilanteestaan/kokemuksistaan tähän mennessä**. Vastauksia tähän kysymykseen saimme 36 henkilöltä, valtaosa vaikuttaa tyytyväiseltä, monet erittäin tyytyväisiltä ja vain muutama kertoo työhön ja/tai työyhteisöön liittyvistä hankaluuksista.

Kuten aiemmissakin kyselyissä **erittäin tyytyväiset** Paikka auki -työntekijät kertoivat saaneensa erittäin hyvää palautetta työstään: heidät on otettu todella hyvin vastaan, heidän osaamistaan/työtään arvostetaan, työ on ollut mielekästä, monipuolista ja erittäin opettavaista. Parhaimmillaan Paikka auki -työntekijöiden kokemukset ovat esimerkiksi seuraavanlaisia:

”Olen viihtynyt todella hyvin! Itselle kaikista positiivisin kokemus on ollut työyhteisö. Itselle on ollut aivan ihana ja itsetuntoa vahvistava kokemus päästä työyhteisöön, jossa minut on otettu vastaan avoimin mielin ja lämmöllä. Ympäriällä on ihmisiä, joilta voi kysyä neuvoa mistä tahansa ja jutella jos jokin painaa mieltä. Aiempiin työpaikkoihin verrattuna tämä on huima ero, ja olen siitä todella kiitollinen. Työtehtävät ovat olleet mielekkäitä, ja niitä on yritetty rakentaa niin, että työtodistukseen voidaan kirjoittaa asioita, jotka osoittavat kokemusta niistä asioista, joilla on painoarvoa oman alan töitäni hakiessa.”

”Minulla on todella ihana työpaikka. Saan paljon vastuuta ja pääsen tekemään erilaisia juttuja. Minun työyhteisöni on kannustava ja minun annetaan toteuttaa itseäni.”

”Olen viihtynyt erittäin hyvin, vaikka onkin ollut kiirettä. Työ on ollut mielekästä, ja olen jo oppinut lisää uusia asioita järjestömaailmasta. Työympäristö on viihtyisä ja töissä on myös hyvä ilmapiiri. Myös joustot työajoissa ovat olleet minun tilanteeseeni oikein sopivia. Olen oikein tyytyväinen, että sain tämän paikan.”

”Työ on ollut mahtava mahdollisuus oppia uutta ja löytää uutta jaksamista ja rutiinia arkeen. Uusia näkökulmia on myös syntynyt elämään ja tulevaisuuteen. Monipuolinen työ takaa, että opin paljon ja käytän sitä hyödykseni. [...] Työnkuva on ollut selkeä alusta asti ja jos jokin on epäselvää tai jokin asia askarruttaa voin kysyä siitä työkavereilta huoletta. Olen iloinen myös siitä, kuinka paljon minulle on painotettu työsuhteen loppuessa sen jälkeistä aikaa ja että saan apua siihen mitä aion tehdä sen jälkeen. [...] Työn kautta tulleista koulutuksista olen myös erittäin tyytyväinen. Myös etäpäivien mahdollisuus ja joustavat työajat ovat plussaa, on helpompi suunnitella työ ja arki toimivaksi, kun molemmista on vara joustaa, tietenkin niin että työtunnit täyttyvät.”

Tyytyväisten Paikka auki -työntekijöiden vastauksissa toistuvat kuvaukset viihtymisestä työssä, jossa on mukavat, monipuoliset, mielenkiintoiset, vaihtelevat ja itselle sopivat työtehtävät. Erittäin myönteisten adjektiivien sijasta vastauksissa puhutaan myös erilaisista työtilanteeseen liittyvistä haasteista. Tyypillisiä vastauksia ovat esimerkiksi seuraavat:

”Työkokemus on ollut muuten hyvä, mutta olisin toivonut enemmän ohjausta varsinkin alussa, kun kaikki on uutta. Perehdytykseni oli todella lyhyt, koska edellinen työntekijä oli lopettamassa. Saan paljon vastuuta ja teen paljon itsenäisesti, mistä pidän, mutta toivoisin myös, että tarvittaessa olisi enemmän tukea saatavilla. Onneksi työkaverit ovat mukavia ja heiltä saa neuvoja.”

”Pidän työpaikastani, työtehtävistäni, työkavereista sekä asiakkaista. Työtehtäväni eivät kuitenkaan ole vielä vakiintuneet ja minulla on välillä vaikeutta hahmottaa mitä minulta odotetaan.”

”Työn alku on ollut hektinen ja sekava mutta myös innostava, antoisa ja lupaava. Kollegat, jotka voisivat auttaa ovat kiireisiä. Kiireellisiä, yllättävän vastuullisia työtehtäviä oli alussa paljon, suhteessa perehdytykseltä jäävään työaikaan. Työpaikka vaikuttaa muuten todella lupaavalta ja odotan kiireen tasoittuvan, kun pääsen alkuun ja pari kiireellistä asia on hallinnassa.”

Vastaukset, joissa kuvataan (vain) oman **työtilanteen hankaluuksia/pulmallisuutta**, olivat seuraavat:

"Välillä on hieman epäselvää työnkuvasta"

"Tehtäväkuva on suhteellisen selkeä mutta monipuolinen. Eri töihin budjetoitavaa aikaa ei ole kuitenkaan eritelty selkeästi eikä töitä priorisoitu. Koska aika ei tunnu riittävän kaikkeen, tilanne turhauttaa jonkin verran. Työtehtäviä "heitellään" välillä spontaanisti ilman em. suunnittelemista tai tarkempaa ohjeistusta."

"Koen, että työnkuva ja perehdytys on ollut epäselvää osaltaan. Olemme aiemmilta vertaisohjaajilta saanut jonkunlaisen tietopakettin heidän kokemuksista, mutta niitä emme ole juurikaan hyödyntänyt, koska he olivat selkeästi ihmisinä aivan erilaisia kuin minä ja työparini. Olenkin etsinyt netistä tietoa vertaisohjaajan toimenkuvasta ja yrittänyt luoda työstä "omannäköistä". Haasteita kuitenkin on ollut, koska varsinkin alussa tuntui, että olimme aivan hukassa mitä pitäisi tehdä, minne mennä yms. Työohjausta meillä ei ole ollut ollenkaan myöskään."

Työvälineet

Työntekijöitä pyydettiin kertomaan millaiset työvälineet (esim. puhelin, tietokone ja/tai muut välineet) he ovat saaneet käyttöönsä ja ovatko ne tarkoituksenmukaiset. Valtaosalla käytössä on **tietokone ja puhelin**. 47 vastausten joukosta viisi henkilöä kertoi joistakin puutteista työvälineisiin liittyen: yhdeltä puuttui oma työpiste ja toinen toivoi parempaa ergonomiaa siihen liittyen. Kolme muuta tekivät vaativampaa viestintäalan työtä, johon heille annetut työvälineet eivät soveltuneet kovin hyvin. Kokonaisuutena työntekijöiden **työvälineet vaikuttavat tarkoituksenmukaisilta** ja moni myös kehui niitä erinomaisiksi.

"Minulla on käytössäni työpuhelin ja -läppäri ja minulle on ostettu lisenssi koko Adoben Creative Cloud -ohjelmistoon. Olen saanut myös ergonomisen pystyhiiren ja minulla on sähköpöytä, satulatuoli, tasa-painolauta sekä seisoma-alusta seisten työskennellessä. Sain ensimmäisenä päivänäni myös vihkoja, kyniä ja muistilappuja, jotka ovat kaikki tulleet hyötykäyttöön. Eipä tässä oikein enää muusta osaa haaveilla, kun on kaiken lisäksi vielä liukuva työaikakin!"

Odotukset ja toiveet nykyiseen työhön liittyen

Paikka auki -työntekijöiden odotuksia ja toiveita nykyisen työsuhteen alkupuolella kartoitettiin avoimella kysymyksellä, johon saimme 43 vastausta. Kuten aiemmissakin kyselyissä, valtaosassa vastauksista toistuvat positiiviset odotukset ja toiveet, jotka liittyvät oman työkokemuksen, ammattitaidon ja/tai omien työelämätaitojen karttumiseen, uuden oppimiseen ja onnistumiseen erilaisissa työtehtävissä, oman itsevarmuuden vahvistamiseen sekä jatkotyöllistymiseen ja seuraavan työpaikan saamiseen. Oman henkilökohtaisen kehittymisen lisäksi monet Paikka auki -työntekijät haluavat myös sopivan vastuullisia työtehtäviä, joiden kautta he voivat olla avuksi ja luottamuksen arvoisia sekä toimia (työ)yhteisönsä parhaaksi. Tyypillisiä odotuksia ja toiveita työsuhteen alkupuolella olivat esimerkiksi seuraavat:

"Tämä oli minun ensimmäinen työ. Haluan tämän vuoden aikana, oppia uusia asioita niin paljon kuin on vaan mahdollista."

"Toivon, että oppisin työelämässä itsevarmemmaksi. Työhön kuuluu paljon yhteispeliä, jossa oma näkemys täytyy saada esille."

"Odotan, että saan pidettyä normaalin päivärytmin työn avulla. Odotan, että keskittymiskykeni paranee + että saamallani palkalla pystyn lyhentämään velkojani ja saan velkani maksettua."

"Haasteita ja mielekkäitä tehtäviä. Arvokasta työkokemusta ja -osaamista sekä työelämätaitoja, jotka kaikkinaansa avaavat minulle ovia jatkossa. Toivon, ettei minun tarvitsisi enää opiskella kokonaan uutta ammattia."

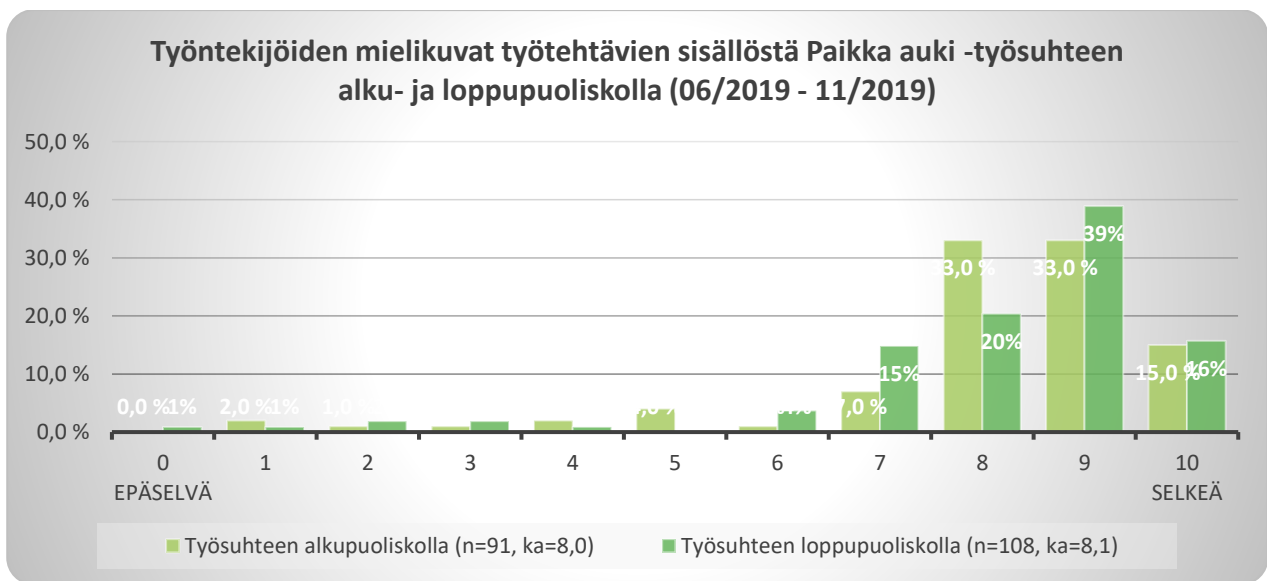
"Toivon, että tämän työn avulla löytäisin lisää itseluottamusta ja varmuutta eri tilanteissa ja työtehtävissä toimimiseen sekä rohkeutta kohdata omat kipupisteet. Toisin sanoen, omalta mukavuusalueelta poistuminen on seikka, jonka toivon opettavan minulle varmuutta eri tilanteissa toimiseen, ja eri ihmisten kohtaamiseen. Lisäksi toivon, että tämän työsuhteen aikana, minulle selventyisi, mitä haluan " olla isona" ja miten voin kehittyä ammatillisesti..."

"Toivon että olisin työsuhteen lopussa viisaampi ja osaavampi ihminen ja työntekijä, ja toivon että työstäni on ollut apua."

"Toivon, että jätän jonkunlaisen jäljen järjestöön itsestäni ja että työni tuottaa tulosta. Odotan myös paljon uuden oppimista ja uusia näkökulmia, joita voin hyödyntää elämässäni."

Työtehtävien sisältö ja työntekijään kohdistuvat odotukset työsuhteen jälkipuoliskolla

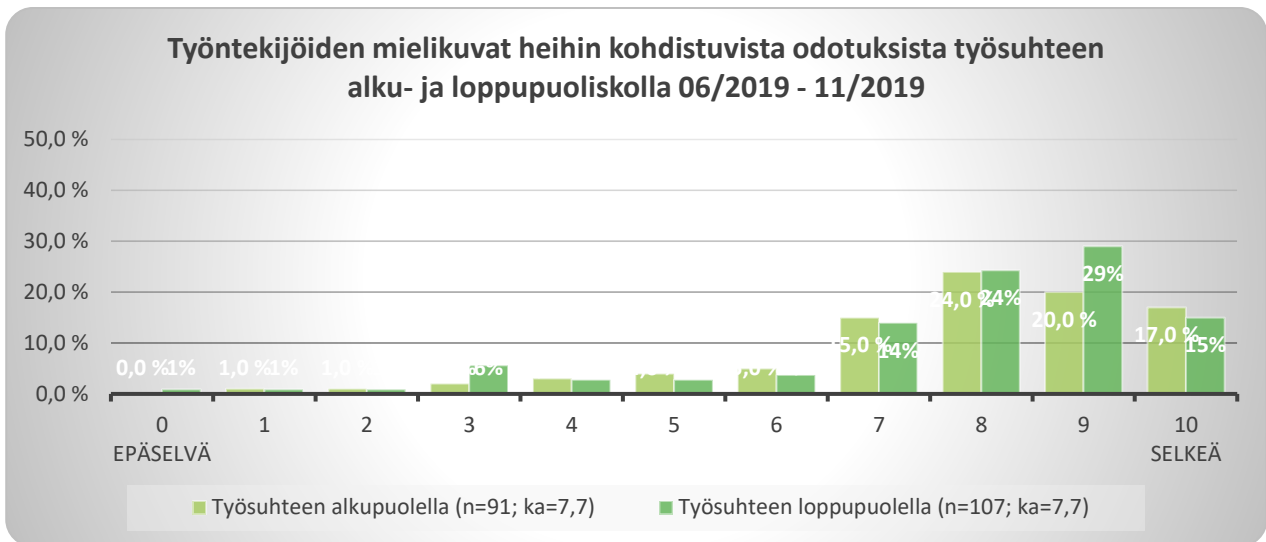
Paikka auki -työntekijöiden mielikuvaa omien työtehtävien sisällöstä ja heihin kohdistuvista odotuksista kartoitettiin myös työsuhteen jälkipuoliskolla. Yli puoli vuotta työsuhteessa olleilla henkilöillä (n=108) mielikuvat työn sisällöstä ovat hyvin samankaltaiset kuin puoli vuotta sitten (vastaajista monet olivat silloin työsuhteen alkupuoliskolla). Työntekijöiden arviot heihin itseensä kohdistuvista odotuksista ovat myös erittäin samankaltaiset: erot puolen vuoden takaiseen tilanteeseen ovat minimaaliset (molemmissa kyselyissä keskiarvo on sama 7,7)⁶.

Mielikuvat sekä työtehtävien sisällöistä että työntekijöihin itseensä kohdistuvista odotuksista tarkentuvat työsuhteen aikana vain vähän. Osaltaan tätä selittää se, että monet Paikka auki -työntekijöistä kertovat työtehtävien vastanneen omia odotuksia ja että työtehtävät ovat myös muuttuneet työsuhteen aikana (ks. kohta työsuhteen muutos työsuhteen aikana).

⁶ Anonyymissä kyselyssä ei pysty varmistamaan kuinka moni vastaajista on samoja henkilöitä ja mihin suuntaan yksilölliset vastaukset ovat kenties muuttuneet. Vastausprosenttien ollessa korkeita (06/2019 77% ja 11/2019 69%) oletettavaa on, että valtaosa vastaajista on samoja.

Työtehtävien muutos työsuhteen aikana

Yli puoli vuotta työsuhteessa olleita Paikka auki -työntekijöiltä pyydettiin kertomaan työtehtävistään, niissä mahdollisesti tapahtuneista muutoksista kuluvan työvuoden aikana ja siitä, onko työ vastannut omia odotuksia? Vastauksia saimme 89:lta työntekijältä.

Näistä valtaosa kertoi, että työ on vastannut odotuksia ja monilla se on myös ylittänyt omat odotukset. Tyypillisimmät vastaukset ovat sellaisia, joissa Paikka auki -työntekijät kertoivat, että **työtehtävät ovat lisääntyneet, monipuolistuneet, selkiytyneet ja tulleet vaativammiksi**. Osa kertoo itse pyytäneensä ja/tai kehittäneensä omia työtehtäviään tähän suuntaan; osalla näin on käynyt erilaisten muutosten ja/tai työyhteisössä tapahtuneiden yllättävien tilanteiden takia. Itse omaa työtään kehittäneet/muovanneet henkilöt kertovat oppineensa paljon ja että työ on näin ylittänyt omat odotukset.

Osa vain kuvailee omia työtehtäviään tavalla, jossa odotusten täyttyminen jää epäselväksi. Osa myös kertoo työtehtävien joko pysyneen ennallaan tai muuttuneen vaativammiksi, joka ei välttämättä kaikille ole ollut pelkästään myönteinen kokemus. Vain viisi henkilöä (6 %) vastasi, että työ ei ole vastannut heidän odotuksiaan. Kritiikin aihe on heillä ollut epäselvä työnkuva, ylimääräiset tai yksipuoliset työtehtävät.

Tyypillisiä vastauksia ovat esimerkiksi seuraavat:

”Työtehtäviini on kuulunut mm. yhdistyksen viestinnän suunnittelu ja toteutus, markkinointimateriaalien suunnittelu ja toteutus, kokouksien koollekutsumiset, pöytäkirjojen ja muistioiden tekeminen, tilaisuuksien suunnittelu ja muut toimistotyöt. Työtehtäväni ovat muuttuneet siten, että olen saanut enemmän vastuuta ja ns. vapaat kädet työtehtävieni suunnittelussa ja toteutuksessa. Työ on vastannut omia odotuksiani.”

”Vastuuta on tullut merkittävästi lisää. Alkuasetelma oli, että tehtäväkuva määrittynyt osaamiseni myötä, ja osaamiseni ja kokemukseni on merkittävästi ylittänyt työnantajan ennako-odotukset. Yksi suurimmista haasteista nyt onkin, kuinka työnantaja pärjää ilman minua jatkossa.”

”Työ on ylittänyt odotukseni. Olen päässyt tekemään koulutusta vastaavia ja osaamistani vastaavia työtehtäviä ja ehkä niiden vaativuus on myös hieman kasvanut, kun olen päässyt osoittamaan pärjääväni.”

"Minun oli tarkoitus toimia paikallisten vapaaehtoisten yhteyshenkilönä, avustaa tapahtumissa ja kehittää nuorisotyötä. Käytännössä olen tehnyt kaikenlaista sälätyötä ja ad-hoc tilanteissa avustanut suunnittelijoita sekä toiminnanjohtajaa. Työ ei ole täysin vastannut odotuksiani, sillä työnkuva on mielestäni ollut liian epäselvä ja minun on ollut vaikea hahmottaa, mitä minulta käytännössä odotetaan."

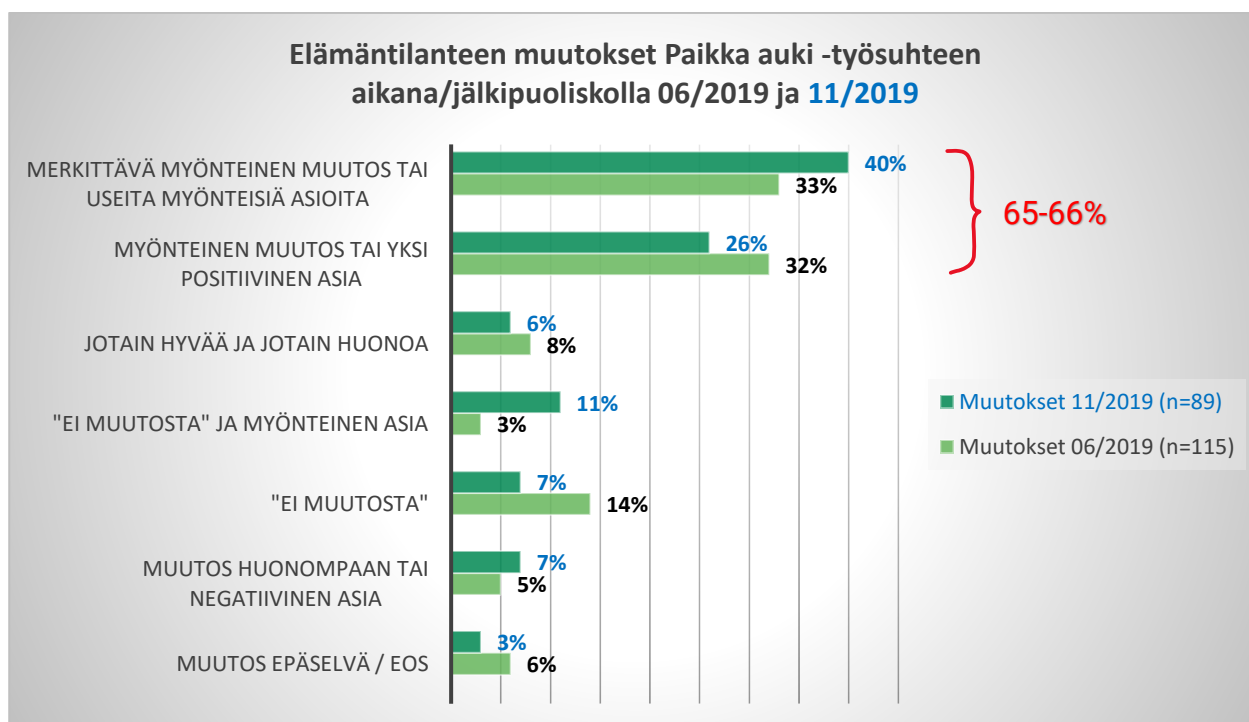
"...Olen yllättynyt saamastani vastuun määrästä. Olen aikaisemmissa työsuhteissani tottunut siihen, että joku vähintään tarkistaa työni jäljen. Nykyisessä työsuhteessani saan sen sijaan tehdä asioita parhaaksi katsomallani tavalla, sen enempiä kyselemättä. Kaiken kaikkiaan olen ollut hyvin tyytyväinen nykyiseen työhöni: olen päässyt tekemään tehtäviä, jotka koen vahvuudekseni mutta myös kehittämään taitojani eri tehtävissä. Minua ja tekemääni työtä myös arvostetaan aivan eri tavalla kuin mihin olen tottunut - se onkin yksi nykyisen työni mahtavimmista puolista."

"Työnkuva oli alun perin media-assistentin tehtävät, mutta nyt työnkuva on laajentunut ja olen saanut lisää vastuuta ja työnkuva on monipuolistunut. Työ on vastannut paremmin kuin hyvin odotuksiani. Olen saanut erittäin paljon arvokasta kokemusta ja uusia näköaloja."

"Työtehtävät ja työnkuvani on ollut epäselviä, ja tuntuu, että organisaatiossa ei itsekään oikein tiedetä tarkalleen mitä minun tulisi tehdä. Työnkuvan muotoutuminen on kestänyt koko töissä olon ajan, ja hakee edelleen muotoaan."

OMA ELÄMÄNTILANNE työsuhteen jälkipuoliskolla

Paikka auki -työntekijöitä pyydettiin kertomaan omasta elämäntilanteestaan työsuhteen jälkipuoliskolla: miten elämäntilanne on mahdollisesti muuttunut ja miten nykyinen työ on tähän vaikuttanut? Vastauksia tähän kysymykseen saimme 89 kpl, jotka on luokiteltu seuraavasti:

Suuri osa vastaajista (66%) kertoo myönteisistä elämänmuutoksista⁷. Kaksi viidestä (40%) Paikka auki -työn-

⁷ Muutokset puolen vuoden takaiseen tilanteeseen ovat pieniä.

tekijästä kuvailee niitä itse eri tavoin **merkittäviksi** tai kertoo useammista myönteisiä asioista ja/tai muutoksista omassa elämäntilanteessaan, kuten esimerkiksi seuraavissa vastauksissa:

"Olen saanut itseluottamusta lisää ja jaksan paremmin kotona lapsen kanssa. Työssä erityisesti sosiaaliset suhteet ovat olleet tärkeitä itseluottamuksen lisääjiä. Nautin työstäni ja työkaverit ovat todella mukavia. Olen edelleen osatyökykyinen ja työskentelen 60 % työpäivällä, se ei ole muuttunut miksikään."

"Työni on tuonut sisältöä elämäni, mikä on parantanut itsetuntoani, yleistä mielialaani ja jaksamistani. Työ on myös parantanut taloudellista tilannettani, eikä minun siten ole koko ajan tarvinnut murehtia onko mihinkään varaa. Sain myös isomman asunnon turvallisemmalla asuinalueella työkontaktieni kautta."

"...Olen saanut luovien toimintojen suunnittelusta ja toteutuksista sekä tapahtumien suunnitteluissa ja mainonnan järjestämisestä arvokasta tietoa ja taitoja jatkoa varten. Olen vuosia haaveillut oman yrityksen perustamisesta maaseudulle ja nyt toteutan sen haaveen. Olen aloittanut jo YAMK:ssa yritysvalmennuksessa, jossa hion ideaani ja suoritan samalla myös Green care -perusopinnot. Pohjakoulutukseni on sairaanhoitaja, joten saan nyt yhdistettyä oman toiminimen alle eri taitoni ja olen innoissani lähdössä toteuttamaan sitä."

"Työsuhteen aikana minun elämäntilanne on muuttunut paljon. Taloustilanne on parempi ja työtaidot ovat kehittyneet. Hyvinvointi on myös parantunut, kun saan tehdä mistä tykkään..."

"On itsevarmempi olo hakea työtä tämän kuluneen vuoden jälkeen, verkostoni on laajentunut ja kielitaito on huomattavasti kehittynyt. Nykyinen työ on osoittanut erittäin kuormittavaksi ja tämän tulee otettua huomioon seuraavan työpaikan hakemisessa. Palautumisen keinoja olen, kuitenkin, löytänyt ja pärjännyt työssä hyvin."

"Olen kehittynyt ja kasvanut paljon ihmisenä. Voisin sanoa jopa, että olen tehnyt itseni kanssa työtä, jossa identiteettini on muuttunut rikollisesta yhteiskuntavastaisesta terveet arvot omaavaan yhteiskunnan vaikuttajaan."

Neljäsosa (26%) Paikka auki -työntekijöistä kertoo vastauksissaan **myönteisestä elämänmuutoksesta** ilman yhtä voimakkaita adjektiiveja tai kuvaa (vain) yhden positiivisen asian nykyisestä elämäntilanteestaan:

"Paikka auki -työsuhteen aikana ja ansiosta taloudellinen tilanteeni on vakiintunut aivan eri tavalla kuin koskaan tätä ennen."

"Olen samassa elämäntilanteessa, etsin uutta kiinnostavaa työtä tämän tilalle. On kuitenkin varmistunut se, että minusta on mukavaa tehdä ihmisten kanssa töitä."

"Oma elämäntilanteeni on alkanut tasaantua. Arjen kaikki rutiinit ovat olleet tärkeitä itselle."

"Yleinen mieliala ja olotila on kohentunut, kun pitkän työttömyyden jälkeen saanut töitä ja tuntee itsensä hyödylliseksi, eikä vain taakaksi."

"Ennen kuin aloitin työt olin syrjäytynyt enkä liikkunut kotoani minnekään. Nyt tunnen olevani rohkeampi ja kehitän jatkuvasti sosiaalisia taitojani."

"Elämäntilanteeni ennen työn aloitusta oli suhteellisen kaoottinen, mutta Paikka Auki -työsuhteen aikana tilanne on tasaantunut."

"Työssäolo on auttanut selvittämään jäljellä olevaa työkykyä sairastumisen jälkeen."

Viiden työntekijän vastauksessa puhutaan **sekä jostain hyvästä että jostain huonosta** muutoksesta tai asiasta. Yksi kertoo elämäntilanteensa rauhoittuneen ja työllistymiseen liittyvän ahdistuksen helpottaneen Paikka auki -työn myötä, mutta työsuhteen loppuvaiheessa *"mieleen on alkanut palata työhakemusten lähettämisen aiheuttama ahdistus."* Yhdellä myönteisten kokemusten rinnalla äiti sai aivoverenvuodon ja toisella isä sairastui syöpään, joka on koetellut *"rankan työn"* ohella. Kaksi muuta kertovat työn ja oman elämän välisistä

tasapainoiluista pienten lasten ja/tai omien ystävien ja harrastusten välillä:

”Elämäntilanne pysynyt melko lailla samana. Tosin työ on välillä ollut melko stressaavaa ja vapaa-ajan vähäisyys on ollut toisinaan uuvuttavaa. Voimia tai aikaa ei ole aina riittänyt omille harrastuksille ja projekteille, saati sitten ystävien näkemiseen. Vaikeuksista huolimatta töissä käyminen on kuitenkin parantanut itsetuntoani. Lisäksi aiempaa paremmat säännölliset tulot, jotka on työllä ansaittu, ovat tuoneet mielenrauhaa.”

Kymmenen työntekijää kertoo, että elämäntilanne ei ole juurikaan muuttunut, mutta vastauksesta löytyy myös kuvaus jostain myönteisesti koetusta asiasta. Näitä ovat ”*säännöllisen palkan*” tuoma taloudellinen helpotus elämään (4 henkilöä), että pystyy nyt asumaan ”*ensimmäistä kertaa pidemmän aikaa itsenäisesti ilman turva-verkkoa*”, että on saanut lisää työkokemusta, oppinut paljon uutta työympäristöstä, että elämään on tullut ”*tietynlaisia rytmiä*” ja että ”*unirytmii on säilynyt*.”

Erilaiset hyvät asiat ja muutokset omassa elämäntilanteessa, joista Paikka auki -työntekijöiden vastauksissa puhutaan työsuhteen jälkipuoliskolla 11/2019 ja 06/2019, on koottu seuraavaan taulukkoon:

Hyvät asiat / muutokset Paikka auki -työntekijöiden elämäntilanteissa työsuhteen aikana 06 ja 11/2019		
	11/2019 mainintojen lkm / % vastaajista	06/2019 mainintojen lkm / % vastaajista
Parantunut taloudellinen tilanne / toimeentulo	26 / 29 %	34 / 30 %
Vahvistunut työkokemus, verkostoituminen, kiinnittyminen yhteiskuntaan	9 / 10 %	25 / 22 %
Elämän laatu / sisältö, itsenäinen elämä, mielekäs tekeminen	19 / 21 %	24 / 21 %
Itsevarmuuden, itsetunnon, itsearvostuksen vahvistuminen	20 / 22 %	22 / 19 %
Mielen hyvinvointi, stressin vähentyminen, toipuminen, usko tulevaisuuteen, onnistumisen kokemukset	18 / 20 %	21 / 18 %
Elämänhallinta, päivärytmi, elämän selkeys	16 / 18 %	15 / 13 %
Oman tulevaisuuden löytyminen / kirkastuminen	8 / 9 %	9 / 8 %
Ammattitaidon/osaamisen lisääntyminen, oppiminen	12 / 13 %	9 / 8 %
Muutto sopivampaan / omaan asuntoon	6 / 7 %	7 / 6 %
Uudet ystävät, uudet tuttavuudet	2 / 2 %	4 / 3 %
Fyysisen terveyden kohentuminen		3 / 2 %
Perheelisäys		2 / 2 %
Vastaajia yhteensä	89 hlöä	115 hlöä

Taulukosta käy ilmi, että useimmin mainittu hyvä asia/elämänmuutos koskee **taloudellista toimeentuloa**: lähes kolmannes Paikka auki -työntekijöistä kertoo taloudellisen tilanteen parantumisesta ja monet myös sen mukanaan tuomista muista myönteisistä elämänmuutoksista. Muita vastauksissa usein mainittuja muutoksia ovat elämän laadun koheneminen, itsevarmuuden ja -arvostuksen vahvistuminen, stressin väheneminen ja

elämänhallinnan koheneminen. Erot puolen vuoden takaiseen kyselyyn ovat pieniä (vain työkokemuksen vahvistumiseen liittyviä vastauksia oli nyt vähemmän).

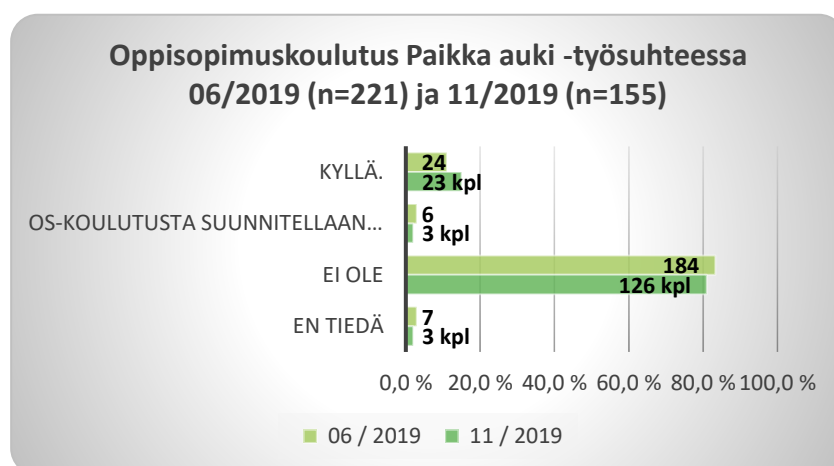
Vain 7% vastanneista Paikka auki -työntekijöistä kertoo, että heidän elämäntilanne on pysynyt ”pääosin samanlaisena” tai että se **ei ole muuttunut juuri mitenkään** (06/2019 kyselyssä näiden osuus oli 14%).

Kuudessa vastauksessa kerrotaan **muutoksesta huonompaan suuntaan**. Yhdellä on elämäntilanne vaikeutunut, yhdellä epäselvä työ ei ole vastannut odotuksia, kolme henkilöä kertoo olevansa aiempaa väsyneempi ja yksi kertoo sekä lapsensa sairastelusta että omista sairauspoissaoloista työstä.

Kolme henkilöä kuvasi vastauksissaan nykyistä elämäntilannettaan tavoilla, joissa muutos (parempaan tai huonompaan) jää epäselväksi: yksi on siirtynyt kokoaikatyöhön, yhdellä elämäntilanne on muuttunut paljon ja yksi vastaaja ei kerro muutoksesta mitään.

Oppisopimuskoulutus Paikka auki -työsuhteissa

Paikka auki -työsuhteisiin mahdollisesti liitettyjä oppisopimuskoulutuksia kartoitettiin kahdella kysymyksellä: onko koulutusta ja jos on, mitä tutkintoa (tai sen osaa) työntekijät opiskelevat? Annettujen vastausten (155 kpl) joukossa 23 henkilöllä on oppisopimuskoulutus, kolmelle henkilölle se on suunnitella ja kolme henkilöä vastasi, että eivät tiedä (vielä).

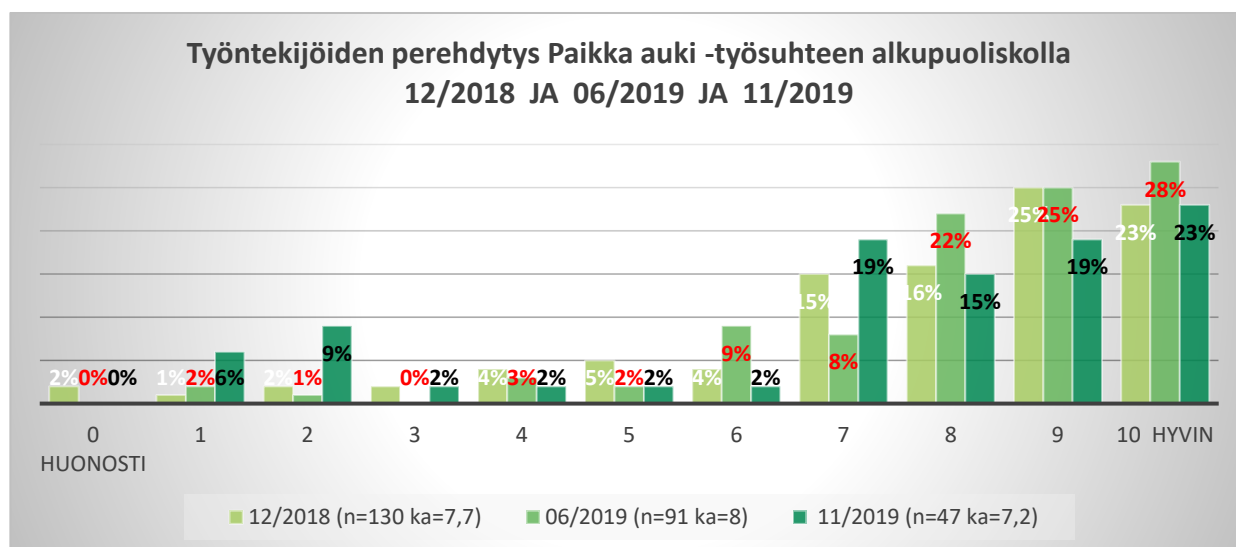

Meneillään olevat oppisopimuskoulutukset suuntautuvat seuraaville aloille:

- Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto, nuoriso- ja yhteisö/vapaa-ajan ohjaaja (9 kpl)
- Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen erikoisammattitutkinto
- Lähihoitaja (5 kpl)
- Liiketalous/Liiketoiminnan perustutkinto/ammattitutkinto (5 kpl)
- Tuotekehitystyön erikoisammattitutkinto
- Työvalmentaja
- Toimitilahuoltaja

Näiltä henkilöiltä kysyttiin myös heidän **kokemuksia oppisopimuskoulutukseen liittyen**. Valtaosa vastaajista oli (erittäin) tyytyväinen työsuhteen aikana aloittamaansa koulutukseen. Useat toivat esiin myös työn ja koulutuksen yhteensovittamisen haasteellisuuden. Puolen vuoden takaiseen verrattuna ainoa merkittävä ero vastauksissa on se, että ohjauksen niukkuutta ei nyt valiteltu; muutamat kertoivat sen sijaan, että *”koulun puolelta ohjeet ja ohjaus toimivat hyvin.”*

Perehdytys työtehtäviin Paikka auki -työsuhteen alkupuolella

Paikka auki -työsuhteiden alussa järjestetty annettu perehdytys on työntekijöiden kokemusten perusteella **to-
teutettu pääosin melko hyvin**. Yli puolet vastaajasta (57%) antaa sille arvosanan 8-10, mutta tyydyttävän 7
pisteen arvosanan antavien osuus on aiempiin kyselyihin verrattuna kasvanut. Tyytymättömien osuus (alle 5
pisteen) on aiemmin ollut hyvin pieni, mutta nyt yhden ja kahden pisteen vastauksia on useampia (yhteensä
seitsemän). Perehdytyksen keskiarvo on myös laskenut aiempien kyselyiden lukemista (7,7 -> 8 -> 7,2).

Työntekijöitä pyydettiin myös kuvailemaan (avoimella vastauksella) heille annettua perehdytystä. Alla esi-
merkki työntekijöiden kuvauksista - alkaen 1 pisteen "perehdytyksestä" aina 10 pisteen kuvaukseen asti:

1. *"Ei ole ollut sen suurempaa perehdytystä."*
2. *"Ensimmäisen päivän jälkeen perehdytys on ollut vähäistä ja omasta aktiivisuudesta riippuvaista. Mi-
nulla on taitoja selvittää asioita itse, mutta vähäinen perehdytys vaikuttaa tunnelmaan ja lisää epävar-
muutta ja ylisuorittamista."*
3. *[Tyhjä vastaus]*
4. *"Perehdytys kesti vain neljä päivää, mutta se johtui siitä, että edellinen työntekijä oli lähtemässä. Koin
että perehdytys oli liian lyhyt, mutta ymmärsin tilanteen."*
5. *"Minulle esiteltiin työtilat, sekä kerrottiin yleisesti toiminnastamme. Olisin kaivannut tarkempaa pereh-
dyttämistä siihen, miten minun kuuluu eri tilanteissa toimia. Nuo asiat olen oppinut vain kysymällä yhä
niistä tarkemmin. Toki syynä voi olla se, että resursseja on työn määrään nähden aivan liian vähän.
Lisäksi on vielä olemassa asioita, joihin toivoisin saavani lisää neuvoja (kuten lomien pitäminen ja työ-
vuorojen suunnittelu)."*
6. *"Aikaa oli 2 viikkoa, mikä oli mielestäni riittävästi. Perehdytys oli monin paikoin onnistunutta. Ehkä olisin
kaivannut enemmän avoimuutta ja rehellisyyttä kohdatuista haasteista - nyt perehdyttäjä piti yllä koko
ajan pientä kulissia, joka kyllä jossain määrin on karissut."*
7. *"Perehdytys oli suhteellisen kattava, mutta jokseenkin suunnittelematon ja tilkkutäkkimäinen."*
8. *"Sain hyvän perehdytyksen työkäytäntöihin ja miten täällä järjestössä asiat ja ohjelmat toimivat. Pereh-
dytykseen varattiin useampi tunti aikaa ja asioita käytiin läpi yhdessä muiden uusien työntekijöiden*

kanssa. Myös järjestön alla toimivat työmuodot tutustuttivat erikseen toimintaansa. Toki joitain yksittäisiä asioita on tullut vastaan, joita perehdytyksessä ei mainittu, mutta tällaisia käytännön oppeja saa myös työtovereilta.”

9. *”Minut otettiin porukkaan mukaan nopeasti ja hyvin. Työnantaja kertoi toimenkuvani ja mitä teen, neuvoi ja auttoi alkuun. Minulle neuvottiin tietokoneen ja puhelimen käyttö, työssä tarvittavien ohjelmien käyttö, käytiin yhdessä läpi mitä saa ja mitä ei saa tehdä ja kuinka järjestö toimii ja mitä tekee. Työsopimus, lomat ja tauot käytiin läpi, samoin työtunnit ja kuinka niistä voidaan sopia. Neuvottiin myös, kuka on luottohenkilöni kelle kertoa, jos jokin työssä ei tunnu hyvältä tms. Käytiin läpi mitä kautta voidaan olla porukan kanssa yhteyksissä ja mitä tämän työn olisi tarkoitus sisältää ja mitä mahdollisuuksia siitä voi seurata.”*
10. *”Perehdytys oli huolellinen, missään ei hosuttu ja kaikesta sai aina kysyä todella matalalla kynnyksellä.”*

Näiden vastausten perusteella näyttää siltä, että **useimpien työnantajien olisi hyvä kiinnittää (hieman) enemmän huomiota Paikka auki -työntekijöiden perehdytykseen**. Hyvä perehdytys uuteen työhön on yksi onnistuneen työsuhteen merkittävimmistä lähtökohdista. Haastavista tilanteista tulevien työntekijöiden kohdalla sen merkitys korostuu entisestään.

Kokemukset uutena työntekijänä työyhteisössä

Työsuhteen alkupuolella olevia Paikka auki -työntekijöitä pyydettiin kertomaan, miten heidät on otettu vastaan uutena työntekijänä omassa työyhteisössään. Annettujen 46 vastauksen joukosta 93 % työntekijöistä kuvaavat vastaanottoaan **vähintään hyväksi tai usein erittäin hyväksi**. Vastauksissa toistuvat sanat *”todella/erittäin hyvin!”*, *”avoimesti ja tasavertaisesti”*, *”mahtavasti”*, *”todella lämpimästi”*, *”arvostavasti”* ja *”hyvin positiivisesti”*. Kuten edellisessäkin kyselyssä (06/2019) vain kolme vastaajaa kertoo huonosta kohtelusta, johon on liittynyt ikäviä kokemuksia: *”Yhteistyössä on joitakin aukkoja. [... Esimieheni puhuttelun] koin loukkaavana”*, *”Johdon vastaanotto oli todella huono ja ennakkoluuloinen”* sekä *”Pääsääntöisesti hyvin, mutta toisinaan koen, että osaamistani ja työpanostani vähätellään...”*

Oma asema työyhteisön jäsenenä työsuhteen jälkipuoliskolla

Paikka auki -työsuhteen jälkipuoliskolla olevilta kysyttiin miten hyvin he ovat päässeet mukaan/osaksi työyhteisöön ja kokemuksia siitä, miten heitä kohdellaan? Arvostetaanko heidän työtä/osaamista ja millaista palautetta he ovat saaneet työssään?

Vastausten (99 kpl) perusteella työntekijöiden kokemukset ovat edelleen **valtaosin myönteisiä tai erittäin myönteisiä**⁸: neljä viidestä vastaajasta on varauksettoman myönteinen. Vastauksissa toistuvat samat myönteiset adjektiivit kuin työsuhteen alussakin ja palaute on parhaimmillaan ollut kiittäväää, erinomaista, monipuolista, kannustavaa ja rohkaisevaa, kuten seuraavista esimerkeistä voi lukea:

”Työtäni ja osaamistani arvostetaan. Saan hyvää palautetta tehdystä työstäni. Tämä on itselleni ollut se kaikkein ihanin työpaikka.”

”Minua kohdellaan tasa-arvoisesti muiden kanssa. Työtäni on arvostettu todella paljon ja olen saanut kiitosta kyllä paljon. Kehuttu monitoimisuuttani!”

⁸ Vastaukset ovat hyvin samankaltaisia kuin edellisissä kyselyissä.

”Olen selvästi tärkeä osa työyhteisöä ja työtäni arvostetaan. Olen saanut paljon hyvää palautetta kollegoilta. Itsenäinen työskentelyote on ominaista minulle ja olen saanut toteuttaa paljon sitä. Toki, yhdessä järjestösihteerin kanssa olemme luoneet tehokasta ja hyvää tiimityöskentelyä.”

”Minut otettiin heti hyvin vastaan porukkaan ja työporukka on aivan mahtava. Harmittaa suuresti jättää tämä työpaikka. Työtäni arvostetaan ja sen myös huomaa. Olen saanut hyvää palautetta ja tunnen olevani oikealla alalla.”

”Minua kohdellaan erittäin hyvin, myös vammaani huomioon ottaen. Työtäni arvostetaan (minua pyydettiin jatkamaan osa-aikaisena Paikka auki-työsuhteeni loppuessa) sekä olen saanut hyvää palautetta. Pienen henkilökuntamme kesken emme arvota toisiamme tittelinimien perusteella, vaan toimimme yhtenäisenä tiiminä tasa-arvoisesti.”

”Minut otettiin heti ensimmäisenä päivänä hyvin mukaan työyhteisöön ja minua on kohdeltu todella hyvin ja työtäni arvostettu. Olen saanut hyvää palautetta. Työyhteisöstä on tullut kuin toinen perhe minulle”

”Työyhteisössä menee hyvin ja olen saanut arvostusta tekemällä hyvää työtä. Luulen, että he arvostavat osaamistani, koska minulla on erilaisia vahvuuksia, joita voin hyödyntää työssä ryhmien ohjaamisessa.”

Työkokemuksen karttuessa Paikka auki -työntekijöiden vastauksissa alkaa näkymään myös monien työpaikkojen arkiset epätäydellisyydet: tehtävänkuvat ovat epäselviä, esimiesten toimissa havaitaan puutteita, viestintä ei aina toimi parhaalla mahdollisella tavalla ja palautetta ei aina saa, ainakaan riittävästi. Jotkut Paikka auki -työntekijöistä kertovat nyt myös enemmän sekä omista henkilökohtaisista että työyhteisössä havaitsemistaan haasteista/hankaluuksista:

”Olen saanut hyvää palautetta, ja suurimmaksi osaksi olen sopeutunut hyvin. Tuntuu kuitenkin, että osa työntekijöistä pitää minua harjoittelijan / titteläisen tasolla, eikä oikeana työntekijänä.”

” [...] Palautetta toivon enemmän ja välittömämpänä, sillä palaute on työn tekemisen lisäksi paras tapa kehittyä.”

”Minua on alusta asti kohdeltu tasavertaisena, osana työyhteisöä. Saadun palautteen perusteella työhön oltu tyytyväisiä. Nykyään palautetta tulee vähemmän, mutta uskoisin, että edelleen työn jälkeen ollaan tyytyväisiä. Ihan kaikki eivät tunnu uskaltavan antaa työtehtäviä minulle, jotka olisivat juuri minulle kuuluvia, vaan mieluummin hoitavat ne jostain syystä itse. Silloin tulee vähän epävarma olo, että onko tekemäni jälki sittenkään hyvää.”

”Ensimmäiset 6 kuukautta olivat minulle haastavia. Olen vähän ujo, enkä osannut luoda yhteyttä työkaverihini. Lisäksi koin, että minua pidettiin vähän osaamattomana ujouteni ja nuoren ikäni vuoksi. En suoriutunut kovin hyvin esiintymistä vaativista tehtävistä, mikä oli hieman noloa. Minun odotettiin olevan työyhteisön kahvinkeitäjä ja tiskaaja, vaikka nuo asiat eivät kuuluneet työtehtäviini. Onneksi tilanne on kuitenkin muuttunut.”

”Minua ei oteta usein mukaan ruokapöytä keskusteluihin ja usein jutellaan asioista, joihin en edes pysty ottamaan kantaa ja koen muutenkin, etten olisi täysivaltainen jäsen ja että olisin lähinnä juoksu poika täällä kuin itse järjestöavustaja ja joskus minulle ollaan välillä liian ankaria. Tosin olen myös saanut kiihosta työtehtävistäni...”

Huonoimmat kokemukset (2 kpl) koskivat arvostuksen puutetta ja siitä johtuvaa ulkopuolisuuden tunnetta:

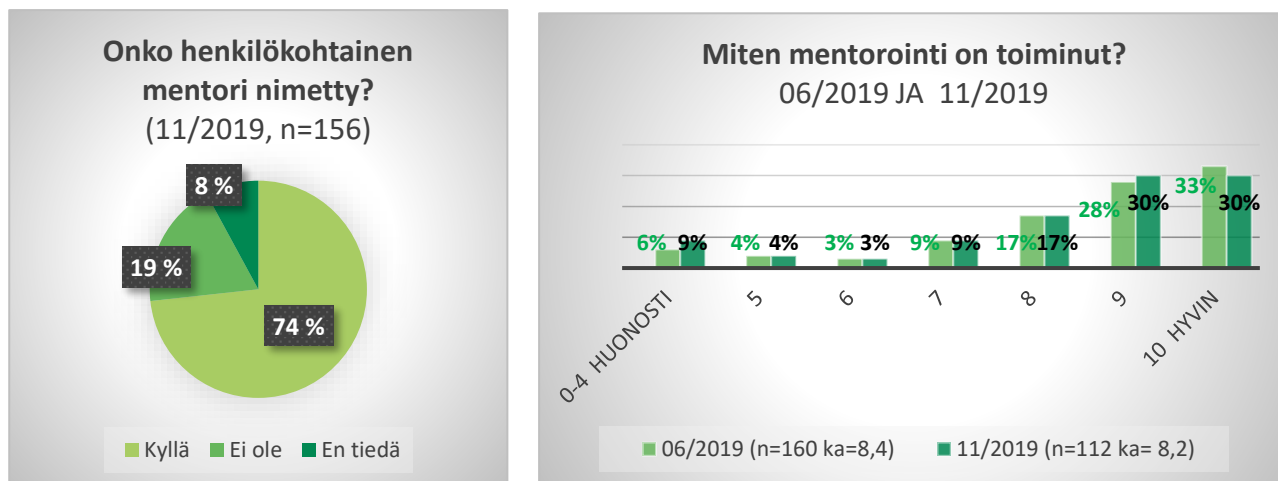
”Koen, että työyhteisön sisäiset ristiriidat ovat vaikuttaneet minuun niin, etten luota kaikkiin työntekijöihin. En koe, että minua erityisemmin arvostetaan. Saatan myös olla työhön liian koulutautunut, sillä selkeästä työyhteisössä ei ole selkeitä prosesseja juuri mihinkään, mikä vaikeuttaa työni tekemistä. Olen saanut ajoittain kiitosta, esimerkiksi järjestettyäni työyhteisön pikkujoulut onnistuneesti. Muu työ on ollut sen verran sekavaa, etten ole juurikaan saanut järjestelmällisesti palautetta.”

Mentorointi⁹

Työntekijöiden mentorointiin, tukeen ja työtehtävien ohjaukseen liittyviä kokemuksia kartoitettiin kaikilta työntekijöiltä kolmella kysymyksellä: onko henkilökohtainen mentori nimetty, miten mentorointi on toiminut (asteikolla 0 – 10) ja millaisia kokemuksia tai toivomuksia Paikka auki -työntekijöillä on mentorointiin liittyen?

Vastanneista **kolmelle neljästä** (115 henkilöä) **on nimetty henkilökohtainen mentori**, 19%:lle ei ole ja 12 työntekijää vastasi, että he eivät tiedä. Ne, joille mentori on nimetty arvioivat, että se on **toiminut pääosin hyvin tai erittäin hyvin** (= vähintään 7 p. asteikolla 0-10, keskiarvo = 8,2)¹⁰.

Mentorointia/ohjausta koskevaan avoimeen kysymykseen: **”Mikä siinä on/olisi tuntunut hyvältä, hyödylliseltä, tarpeelliselta? Mitä olisit toivonut?”** saimme 86 vastausta.

Vastausten perusteella vaikuttaa siltä, että tyypillisin tapa toteuttaa mentorointi Paikka auki -työsuhteissa on tehdä se työn lomassa ja keskittyä työsuhteen alussa päivittäisten työtehtävien sujumiseen. Monilla mentori työskentelee ja on usein läsnä työntekijän välittömässä arjessa. Uudet työtehtävät käydään alussa huolellisesti läpi ja uusien työtehtävien äärellä mentori ohjaa, neuvoo ja opastaa tarpeen mukaan. Monille vastanneista tämä on sopinut hyvin ja jotkut ovat myös tyytyväisiä siitä, että opastusta/ohjausta ei ole tuputettu tai tyrkytetty liikaa.

”Mentorini on samassa työhuoneessa työskentelevä järjestösihteeri, jolla on pitkä ura takana yhdistyksen palveluksessa. Työkemiamme toimii hyvin yksin, josta syystä alusta alkaenkin on ollut helppo kysyä neuvoa ja apua mieltä askarruttaviin asioihin. Olen saanut hyvät eväät itsenäiseen työskentelyyn sekä tiiminä toimimiseen tässä yhdistyksessä. Olemme päässeet kehittämään uusia viestintä- ja markkinointitapoja, mikä on ollut erittäin mieluisaa.”

”Olemme keskustelleet noin kuukauden välein. Työkaverini ovat kiireisiä, joten on kiva, että pelkälle keskustelulle jää aikaa noin kerran kuukaudessa. Siinä mielessä olen kokenut tarpeelliselta, että saan kertoa huolista/murheistani, varsinkin kun asun yksin eikä minulla ole muita kenen kanssa keskustella.”

⁹ **Mentorointi** on menetelmä, jossa tietoa ja osaamista siirretään kokeneemalta asiantuntijalta kokemattommalle. Perinteisesti toteutettuna mentori neuvoo, tukee ja edistää kahdenkeskisessä vuorovaikutussuhteessa kokemattomampaa henkilöä työssä tai opiskelussa. Keskusteluilla pyritään mentoroitavan ammatilliseen ja henkiseen kehittymiseen, työuran selkeyttämiseen sekä työssä ja opinnoissa menestymiseen.

Henkilökohtaisen mentorin nimeäminen jokaiselle Paikka auki -työntekijälle on avustusohjelmassa avattu mahdollisuus, johon järjestöt ovat voineet hakea myös euro-määräistä tukea. Työntekijöiden työtehtäviin liittyvän ohjauksen ja opastuksen järjestäminen on puolestaan kaikkien työnantajien oikeus ja velvollisuus.

¹⁰ Vastausten keskiarvo on hiukan laskenut aiemmista kyselyistä (8,4 -> 8,2 p.)

”Hyödyllistä on ollut keskustelu. Koen, että meillä on ollut mentorini kanssa todella hyviä keskusteluja. Välissä olen itkenyt ja välissä nauranut. Tiedän, että voin aina mennä koputtamaan hänen ovelle, ja hänellä on aika kuunnella.”

”Mentorini on ollut ihanan kannustava, ja tiedän että saan häneltä aina tarvittaessa apua ja tukea. Pidin siitä, että työsuhteen alussa pidimme muutaman mentorointi-session, joiden aikana kävimme läpi sitä, miten työni on lähtenyt sujumaan. Ehkä olen kaivannut vastaava myöhäisemmässäkin vaiheessa, mutta toisaalta niiden puuttuminen mielestäni kertoo sen, että teen työtäni oikein ja siihen ollaan tyytyväisiä.”

Vastanneiden joukossa on myös useita työntekijöitä, jotka sanovat olevansa tyytyväisiä, mutta olisivat toivoneet mentoriltaan myös enemmän aikaa, selkeämpää opastusta/ohjeistusta ja enemmän sovittuja kahdenkeskisiä tapaamisia – myös työsuhteen edetessä/jälkipuoliskolla. Kesällä 2019 toteutettuun kyselyyn verrattuna näitä toiveita esitettiin nyt enemmän. Esimerkiksi perinteisempi tapa toteuttaa mentorointi päivittäisestä arjesta erillisenä, erikseen sovittuna kahdenkeskisenä keskustelutapaamisena, jossa pyritään mentoroitavan ammatilliseen ja henkilökohtaiseen kehittymiseen, työuran selkeyttämiseen sekä työssä ja opinnoissa menestymiseen, sopisi näiden henkilöiden tarpeisiin/toiveisiin paremmin.

”Mentorini auttoi minua alkuun ihan hyvin, mutta mitä pidemmälle työsuhte on mennyt sen vähemmän hän enää ohjaa minua. Toisaalta tiedän jo miten hommat hoituu, joten senkin vuoksi hän on antanut minulle enemmän vastuuta. Olisin silti toivonut esimerkiksi mentori keskusteluita tai edes jotain palautetta siitä, miten olen pärjännyt hänen mielestään.”

”Mentorointia on ollut vähän aina työn sivussa. Toivoisin ehkä, että välillä istuttaisiin ajan kanssa alas ja keskusteltaisiin, miten on mennyt.”

Pienempi osa vastaajista (noin yksi neljästä) kertoi myönteisten kokemusten rinnalla myös siitä, mihin eivät olleet tyytyväisiä ja mitä olisivat toivoneet. Työntekijästä ja työtilanteesta riippuen, näissä vastauksissa tois-tuivat kokemukset siitä, että neuvoo/tukea olisi voinut olla enemmän ja säännöllisemmin. Useampi työntekijä kertoi, että alussa ohjausta sai hyvin, mutta mitä pidemmälle työsuhte eteni, sen vähemmälle se oli jäänyt. Joidenkin osalta mentorin kiireisyys, vaihtuminen tai puuttuminen oli aiheuttanut ylimääräistä hankaluutta työn tekemiseen tai ikäviä kokemuksia. Muutamat toivoivat myös sitä, että mentorina toimisi joku muu kuin oma esimies.

”Olisi hyvä, jos mentorina toimisi joku muu kuin esimies, sillä rooli menee helposti sekaisin.”

”Joissakin tilanteissa olisi hyvä, jos mentori olisi työyhteisön ulkopuolinen henkilö.”

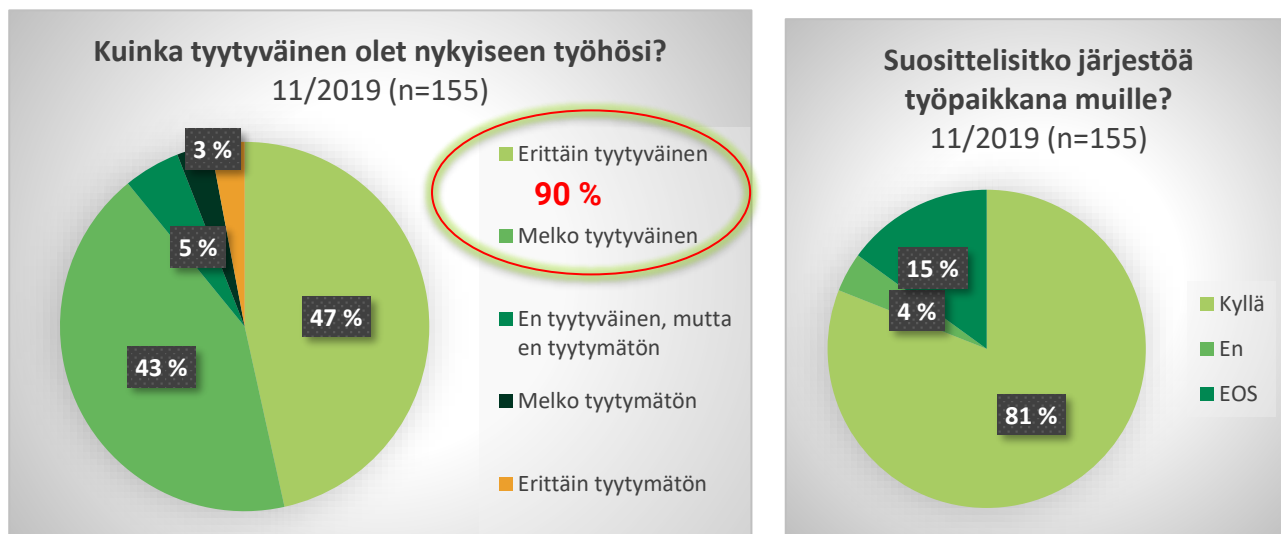
Seitsemän työntekijää (8 % vastaajista) kertoi vastauksissaan vain huonoista kokemuksista mentoroinnissa. Heillä mentorointi oli ollut *”erittäin satunnaista”*, *”alusta asti aika vähäistä”* tai *”aika huonoa”*. Näiden kokemusten äärellä työntekijät kertoivat *”jääneensä yksin”* tai *”vähän tyhjän päälle.”*

Kuten edellä kuvatuista vastauksista hyvin käy ilmi, yhtä oikeaa tai parasta tapaa toteuttaa mentorointia ei ole olemassa (ks. <https://www.paikka-auki.fi/mentorointi/>). Paikka auki -työntekijöiden tilanteet ja tarpeet vaihtelevat huomattavan paljon. Kun yksi kaipaa runsaasti tukea, huomiota ja vahvistusta/palautetta omasta toiminnastaan, toinen nauttii siitä, että saa tehdä työnsä itsenäisesti. Monilla ei ole mitään aiempaa kokemusta mentoroinnista tai työnohjauksesta ja he saattavat olla erittäin tyytyväisiä hyvinkin vaatimattomaan tukeen. Jotkut heistä eivät myöskään osaa tai uskalla pyytää/toivoa mitään yli sen, mitä ovat jo saaneet. Näyttää myös siltä, että mentoreina toimivien tilanteet ja edellytykset onnistua tehtävässään vaihtelevat myös paljon.

Työtyytyväisyys Paikka auki -työsuhteissa

Paikka auki -työntekijöiden työtyytyväisyyttä kartoitettiin kahdella kysymyksellä. Vastaaajia pyydettiin ensin arvioimaan omaa tyytyväisyyttään nykyiseen työhön viisiportaisella asteikolla, jonka jälkeen heitä pyydettiin kertomaan omaan työhön liittyvistä onnistumisen ja/tai epäonnistumisen kokemuksista, jotka ovat tuntuneet tärkeiltä.

Valtaosa (90 %) Paikka auki -työntekijöistä kertoo olevansa **erittäin tai melko tyytyväinen nykyiseen työhönsä**. 81 % vastanneista myös suosittelisi järjestöä työpaikkana esimerkiksi ystäville tai tuttaville, 4% ei suosittelisi ja 23 henkilöä (15 %) ei osaa sanoa.¹¹

Työhön liittyvät onnistumisen ja/tai epäonnistumisen kokemukset

Avoimeen kysymykseen työhön liittyvistä onnistumisen ja/tai epäonnistumisen kokemuksista saimme 111 vastausta. Kuten edellä esitetystä työtyytyväisyys-prosenteista voi olettaa, vastauksissa esitetään hyvin monipuolinen onnistumisten kokemusten kirjo¹². Näitä olivat ainakin seuraavat:

- yhdessä tekeminen loistavassa, lämpimässä ja kannustavassa työyhteisössä
- oman itsensä ymmärtäminen, tunnistaminen ja ylittäminen haastavissa tehtävissä
- itsevarmuuden, itseluottamuksen ja ammattitaidon vahvistuminen
- jännityksen ja oman ahdistuksen hallinta, itsensä ylittäminen
- haasteellisista työtehtävistä suoriutuminen/onnistuminen
- esiintymistilanteessa toimiminen ja oman ujouden voittaminen
- itsekurin vahvistaminen
- erilaisten työtehtävien/projektien valmiiksi saaminen
- jonkin työtehtävän tekeminen hyvin (omasta ja muiden mielestä)
- myönteinen palaute ja kannustuksen saaminen eri muodoissa (työtovereilta, esimiehiltä, asiakkailta)
- vastuun saaminen ja vastuun ottaminen, työtehtävien itsenäinen tekeminen
- luottamuksen saaminen, luottamuksen luominen asiakkaiden kanssa
- muiden auttaminen

¹¹ Vastausjakaumat ovat hyvin samankaltaisia kuin aiemmissa kyselyissä 06/2019 ja 12/2018.

¹² Vastaukset ovat hyvin samankaltaisia kuin aiemmissa kyselyissä. Onnistumisen kokemuksia oli tämän kyselyn vastauksissa aiempiin kyselyihin verrattuna suhteellisesti vielä enemmän.

- ☐ tunne siitä, että on hyödyllinen, avuksi muille ja tarpeellinen
- ☐ itsensä ilmaiseminen omalla tavallaan, kun oma kädenjälki pääsee esille ison yleisön edessä
- ☐ uuden oppiminen ja oman osaamisen laajentaminen
- ☐ toimiminen kokemusasiantuntijana

Tyypillisiä ja puhuttelevia esimerkkejä onnistumisen kokemuksista ovat seuraavat:

”Onnistumisen kokemuksia olen saanut tilanteissa, joissa olen pystynyt tukemaan ja auttamaan hankalassa elämäntilanteessa olevia nuoria.”

”On upea tunne, että voi antaa kodittomalle ihmiselle asunnon ja uuden alun, se toivon näkyminen hänen silmissä kyllä palkitsee. Tuntuu että on tehnyt jotakin oikein omassa työssä. On myös hienoa nähdä ja kokea paljon tätä puolta, ja että on mahdollisuuksia ehkäpä jopa edetä yhdistys/järjestöpuolella. Olen tyytyväinen, että löysin tänne ja että minut otettiin/valittiin tänne töihin!”

”Periaatteessa olen joutunut 2 kertaa kenkiin, joihin ei ole ollut pahemmin mitään ohjausta. Periaatteessa enemmänkin pajan valmentajan kuin vain apuvalmentajan töihin. Se on ollut rankkaa mutta sitä on oppinut aina kasvamaan siihen. Olen ylpeä ja yllätynyt siihen mitä kaikkea on oppinut! Minulla ei ole mitään suurta munausta ollut. Mutta paljon pieniä virheitä.”

”Olen saanut asiakkailta erittäin positiivista palautetta ja nähnyt kuinka heidän terveydentilansa ja taitonsa kohenevat. Suurimpia onnistumisen kokemuksia on ollut, kun olen opettanut lapsia uimaan.”

”Jo pelkästään se, että minut valittiin tähän työhön, tuntuu lottovoitolta. Uskon ja toivon, että tämä on väylä, jota pitkin löydän oman polkuni alun, jota pitkin kulkemalla löydän omat ammatilliset unelmani ja varmuuden siitä, että kyllä minäkin osaan ja kelpaan. Epäonnistumisena voisin mainita sen, että ainakin vielä minulla on epäonnistumisen ja virheiden tekemisen pelko. Tosin, on melkein mahdotonta sanoa, kuuluuko se juuri tähän työhön, vai onko se vain osa luonnettani...”

”Onnistumisen kokemuksia työssäni saa lähes päivittäin. Lukuisia ihmiskohtaamisia, onnistuneita päihdekasvatus keikkoja, joista niin nuoret kuin itse saa hyvä fiiliksen. Työssä uusien asioiden oppiminen, kehittäminen ja oivaltaminen tuo myös onnistumisen kokemuksia.”

”Olen saanut vuoden olla itse mentorina usealle rikostaustaiselle ja olen saanut kulkea rinnalla, olla mukana elämän muutoksessa ja nähnyt kuinka narkomaanista tulee hyvä isä ja opiskelija jne.”

”Olen ylittänyt itseni ja se on huomattu työyhteisössäni. Myös on ollut hankalia aikoja, jonka takia töihin meneminen ollut haastavaa. Mutta suurin piirtein olen onnistunut kaikessa, mitä olen tehnyt töissä.”

”En tiedä onko tää kumpaakaan... Mutta asia, jonka olen joutunut nykyisessä työssäni oppimaan on, etten voi pelastaa koko maailmaa.”

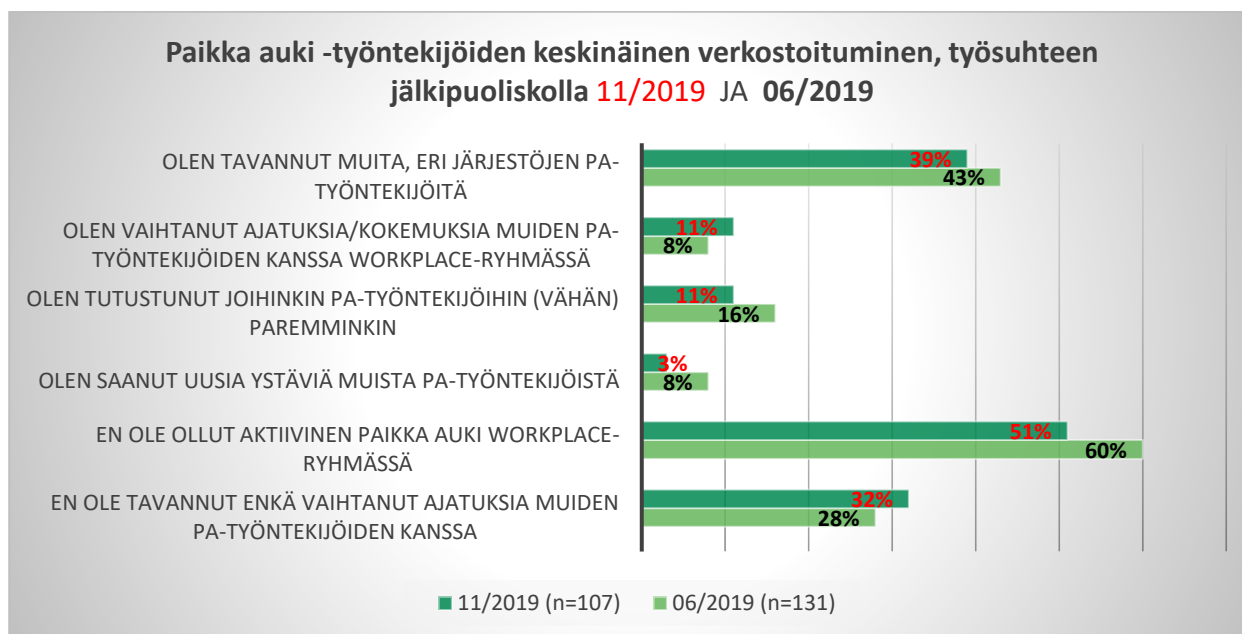
Erilaisia epäonnistumisen kokemuksia kuvailtiin vastauksissa huomattavasti vähemmän. Monet näistä liittyivät Paikka auki -työntekijöiden tunnollisuuteen ja/tai itse asetettuihin/kuviteltuihin vaatimuksiin. Muutamissa yksittäisissä vastauksissa esitettiin selkeää kritiikkiä, joka kohdistui epäselvään työnkuvaan, henkilöiden vaihtumiseen tai – kuten työpaikoilla yleensä – johtamisessa koettuihin puutteisiin:

”Epäonnistumisen kokemuksena on muutama työtehtävä, joista minulla ei ole aiempaa kokemusta tai halunnut niitä vastuulleni, siitä huolimatta ne annettiin minulle. En pystynyt toimimaan tehtävissä odotusten mukaisesti ja sen takia sain negatiivista palautetta niin ulkoisesti kuin sisäisesti. Tunsin epäonnistuneeni ja yritystäni selvittää tätä asiaa ei haluttu edes kuunnella. Tästä jäi pitkäksi aikaa nolotus ja huono olo itselle.”

”Välillä ihmisten kohtaaminen ahdistaa ja olen joutunut vetäytymään viettämään etäpäivää. Se vähän harmittaa.”

Verkostoituminen muiden Paikka auki -työntekijöiden kesken

Paikka auki -työsuhteen jälkipuoliskolla olevilta työntekijöiltä kysyttiin myös heidän verkostoitumisesta muiden Paikka auki -työntekijöiden kanssa alla olevien vaihtoehtojen¹³ avulla sekä avoimella kysymyksellä.

Vastausjakauma on pääpiirteissään samankaltainen edelliseen kyselyyn verrattuna. Noin kaksi viidestä Paikka auki -työntekijästä on tavannut kollegoitaan muista järjestöistä ja noin yksi kymmenestä on tutustunut heihin vähän paremmin ja/tai saanut heistä uusia ystäviä. Noin yksi kymmenestä on vaihtanut ajatuksia/kokemuksia muiden Paikka auki -työntekijöiden kanssa Workplace-ryhmässä¹⁴, puolet vastaajista ei ole ollut aktiivinen tässä ryhmässä ja joka kolmas ei ole tavannut eikä vaihtanut ajatuksia muiden järjestöjen Paikka auki -työntekijöiden kanssa.

Avoimeen kysymykseen Paikka auki -työntekijöiden verkostoitumisesta - millainen kokemus se on ollut ja mitä se on heille merkinnyt – saimme 59 vastausta. Kuten edellä olevista vaihtoehdoista voi päätellä, kokemukset vaihtelevat Paikka auki -työntekijöiden keskuudessa paljon. Osa on käynyt koordinaatiotiimin organisoimilla Paikka auki -treffeillä ja he ovat siellä tavanneet kollegoitaan. Jotkut ovat tavanneet myös samassa järjestössä/talossa työskentelevän toisen Paikka auki -työntekijän. Monille tämä on ollut hyvinkin myönteinen kokemus ja toisten vastaavassa työsuhteessa olevien kokemuksista oli mukava/kiinnostavaa kuulla ja tapaamisista olisi heidän mielestä voinut olla useampiakin. Muutama kertoi saaneensa tapaamisista hyödyllistä vertaistukea ja jotkut (harvat) olivat saaneet toisesta Paikka auki -työntekijästä myös uuden ystävän. Monet kertoivat myös, että eivät ole kokeneet tällaisia tapaamisia tarpeellisiksi tai hyödyllisiksi – verkostoituminen alan ammattilaisiin tuntuu heistä tärkeämmältä oman tulevaisuuden kannalta.

Avustusohjelman aikana kokeiltu ja käynnistetty virtuaalinen Workplace-keskustelu-sovellus ei ole saavuttanut suurta suosiota Paikka auki -työntekijöiden keskuudessa. Vain muutamat henkilöt kertoivat sen olevan kiinnostava tai hyödyllinen. Ensimmäisen kokonaisen toimintavuoden aikana kertyneiden kokemusten perusteella koordinaatioryhmän tarkoitus on uudistaa ja kehittää tätä toimintaa edelleen.

Erilaisten kokemusten kirjo käy ilmi esimerkiksi seuraavista vastauksista:

¹³ Vastaaja voi valita annetuista vaihtoehdoista yhden tai useamman.

¹⁴ Kaikille työntekijöille tarkoitettu sähköinen keskustelusovellus, joka perustettiin hankkeen alkuvaiheessa.

"Pidin Paikka auki -työntekijöiden kanssa verkostoitumista tärkeänä. En aluksi kokenut, että se voisi antaa minulle jotain, mutta tapaamisemme jälkeen olinkin toista mieltä."

"...Olen kuitenkin keskustellut samassa järjestössä työskentelevän Paikka auki -työntekijän kanssa. Nämä keskustelut ovat olleet mielestäni hyödyllisiä, ja koen niiden hyödyttävän myös nykyistä työtäni."

"Olen tavannut heitä eri tapaamisissa. Huippu tyyppejä ovat jokainen olleet. Olen ymmärtänyt miten etu- oikeutettu ja onnekas olen, kun itselläni asiat ovat erinomaisesti niin fyysisesti kuin henkisesti."

"Olen paikkakuntani ainut Paikka Auki -työntekijä, joten verkostoitumiseni muiden kanssa on jäänyt vähiin. Lähimmät ovat noin 80 km päässä. Jos paikkakunnallani olisi Paikka Auki työntekijöitä, olisin kiinnostunut verkostoitumaan heidän kanssaan..."

"Olen kokenut tärkeämmäksi verkostoitua muiden viestinnässä (3. sektorin sekä julkisen) toimivien henkilöiden kanssa omia tulevaisuuden työpaikkoja ja mahdollisia työnantajia ajatellen."

"Olen organisoinut alueeni muiden Paikka auki -hankkeiden kautta työllistyneiden kanssa tapaamisia ja viestintäkanavan, jonka kautta työntekijät voivat selvittää tai kysyä asioita muilta työntekijöiltä."

"Yhtymäkohtia minun ja muiden Paikka auki -hankkeen työntekijöiden kanssa on ollut vähänlaisesti, joten en ole kokenut verkostoitumista suuresti tarpeellisena. Pelkkään "miten on mennyt" -rupatteluu en koe kiinnostusta."

"Se oli ihan kiinnostava tapaaminen, kun ihmisiä oli niin erilaisia. En kuitenkaan ihan kokenut kuuluvani joukkoon, kun monet olivat paljon minua nuorempia. En löytänyt ketään "vertaistani". Olisin myös halunnut keskustella hieman henkilökohtaisemmista aiheista kuin vain yleisellä tasolla..."

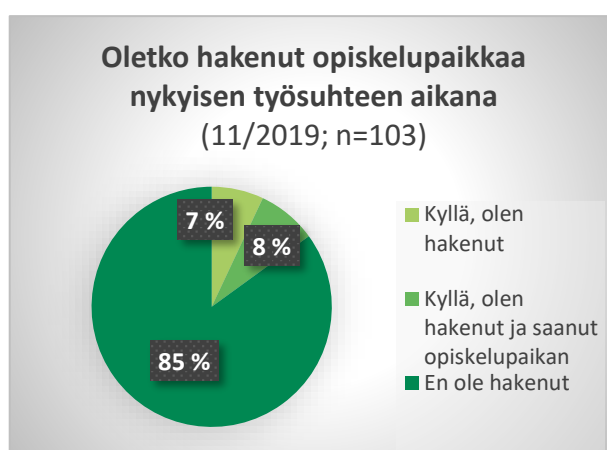
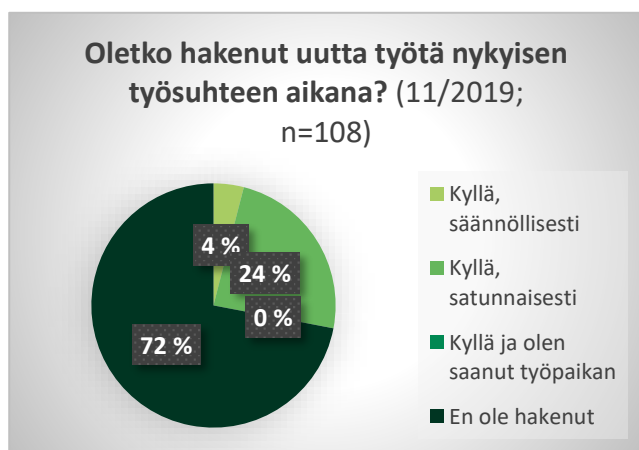
"En ole oikein verkostoitujatyyppiä. Käytän Workplacea ajoittain, mutta siellä on melko hiljaista. Osallistuin osaamismerkkiryhmän tapaamisiin, missä oli mukava huomata, että muillakin on ollut samankaltaisia ajatuksia ja ongelmia."

"Det har varit enbart positivt, men inte lett till något vidare samarbete."

Työntekijöiden tulevaisuus Paikka auki -työsuhteen jälkeen

Työsuhteen jälkipuoliskolla olevien työntekijöiden tulevaisuuden suunnitelmia koskien Paikka auki -työsuhteen jälkeistä aikaa kartoitettiin neljällä kysymyksellä: Oletko hakenut uutta työtä tai opiskelupaikkaa nykyisen työsuhteen aikana? Tiedätkö mitä teet, kun nykyinen työsuhte päättyy? Miten Paikka auki -työsuhte on vaikuttanut omiin tulevaisuuden suunnitelmiin?

Työ- ja/tai opiskelupaikkojen hakeminen

Työn hakemista koskevaan kysymykseen saimme 108 vastausta, joista **reilu neljäsosa kertoo hakeneensa työtä vähintään satunnaisesti**. Kaksi kolmesta ei ole hakenut uutta työtä vielä Paikka auki -työsuhteen aikana.¹⁵ Opiskelupaikan hakemista koskevaan kysymykseen saimme 103 vastusta. Näistä 15 % kertoo hakenensa ja kahdeksan henkilöä kertoo myös saaneensa opiskelupaikan. Haetut ja jo saadut opiskelupaikat olivat seuraavat:

Paikka auki -työsuhteen aikana haetut opiskelupaikat:

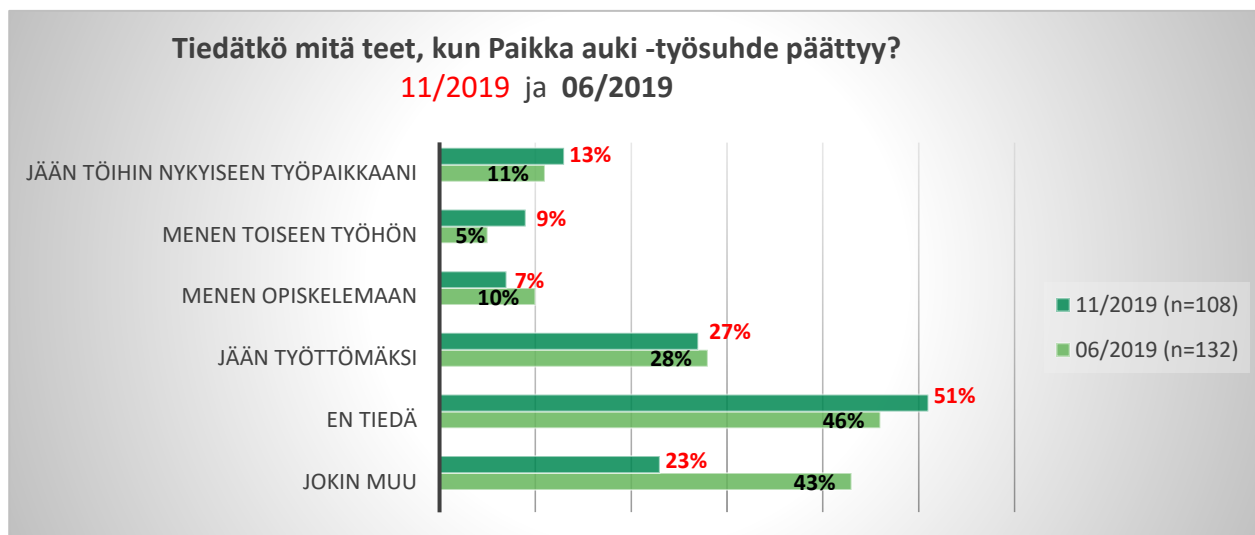
- Humak
- Sosionomi (4 kpl)
- Tradenomi (tietojenkäsittely) ja sosionomi
- Lähihoitajakoulutukseen

Paikka auki -työsuhteen aikana saadut opiskelupaikat:

- Avoimen ammattikoulun kurseja
- Helsingin yliopisto
- Avoimen AMK:n ja YAMK:n verkkokurssit (Green care ja yritysvalmennus)
- Helsinki Design School, Graafisen suunnittelun tutkinto
- Rastor ja Omnia
- Oppisopimus, Paikka auki -paikan ohessa (2 kpl)
- Insinööriksi Suomeen valmentavan koulutukseen maahanmuuttajille (Turun AMK)

Mitä Paikka auki -työsuhteen jälkeen?

Kysymykseen **"Tiedätkö mitä teet, kun nykyinen Paikka auki -työsuhde päättyy?"** pyysimme vastauksia alla olevien vaihtoehtojen avulla¹⁶. Toiseen työhön tai opiskelemaan meneviä sekä "Jokin muu" -vaihtoehdon valitsevia pyysimme myös tarkentamaan vastaustaan tai kertomaan mitä se "jokin muu" heille tarkoittaa.

Kuten edellisessäkin kyselyssä, 14 henkilöä (13 % vastanneista) **kertoo jäävänsä nykyiseen työpaikkaansa**. Oletettavasti se tarkoittaa sitä, että ko. järjestöissä on löydetty jokin muu rahoitus, jonka avulla Paikka auki -työntekijä voidaan palkata nykyiselle työnantajalle. Kymmenen henkilöä (9 %) kertoo menevänsä toiseen työhön. Näistä kaksi henkilöä kertoo ryhtyvänsä **yksityiseksi ammatinharjoittajaksi** ja muut hakevat vielä itselleen uutta työtä, projektia tai saman alan hanketta.

¹⁵ Erot edelliseen kyselyyn 06/2019 ovat pieniä: säännöllinen työn hakeminen on laskenut hiukan (3 %) ja edellisessä kyselyssä kolme henkilöä kertoi saaneensa uuden työpaikan.

¹⁶ Vastaaja voi valita annetuista vaihtoehdoista yhden tai useamman.

Seitsemän vastaajaa (7 %) valitsee vaihtoehdon ”Menen opiskelemaan” ja kertovat hakevansa/menevänsä seuraaviin opintoihin:

- HUMAK Avoin
- Yhteisöpedagogin opintoihin Humakiin
- Helsingin yliopiston maisterivaiheen opintoihin
- Yliopistoon
- Tampereen tai Kajaanin AMK
- Insinööriksi Suomeen AMK
- Sairaanhoidtaja tai Sosionomi

Vastanneista 51% (55 henkilöä) **ei vielä tiedä mitä he tekevät Paikka auki -työsuhteen jälkeen**. 27% valitsee vaihtoehdon ”Jään työttömäksi”, joista osa tarkentaa, että olettaa tai pelkää jäävänsä työttömäksi, jos eivät löydä uutta tai eivät voi jäädä nykyiseen työpaikkaansa tai jos eivät saa opiskelupaikkaa. 23% vastanneista (25 henkilöä) valitsee vaihtoehdon ”Jokin muu”, jota he tarkentavat joko yhdellä tai useammalla vaihtoehdolla toiveella, aikomuksella tai suunnitelmalla:

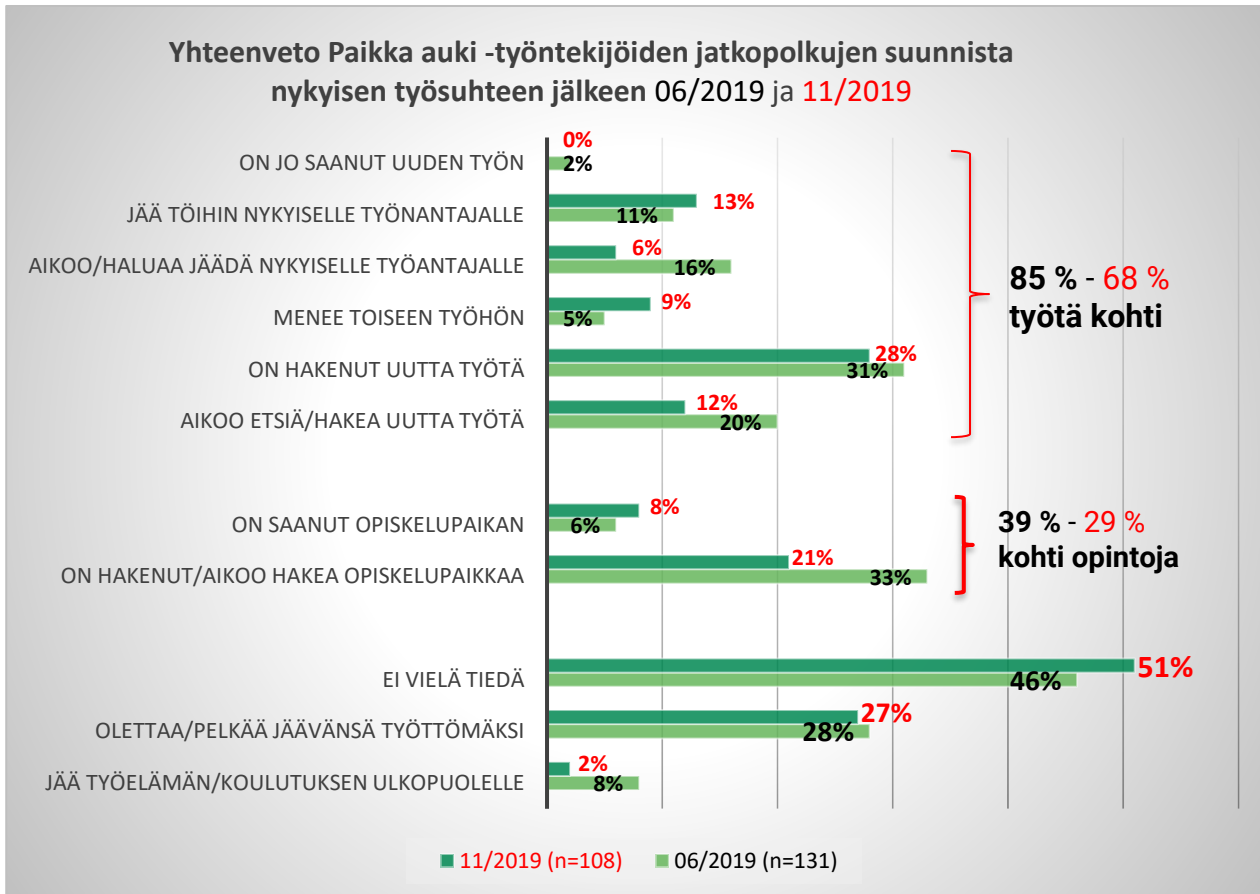
- kolme henkilöä suunnittelee **oman yritystoiminnan** käynnistämistä, (jos eivät löydä muuta työtä)
- kuusi henkilöä aikoo/toivoo voivansa **jatkaa nykyisellä työntantajallaan**. Jos tämä ei toteudu, osa heistä hakee uutta työtä ja/tai opiskelupaikkaa
- 10 henkilöä kertoo **etsivänsä/hakevansa töitä ja/tai opiskelupaikkaa**
- kolme henkilöä **hakeutuu opiskelemaan**
- kaksi henkilöä **jatkaa oppisopimuskoulutuksessa**
- yksi henkilö kertoo olevansa huolissaan siitä, ”miten löydän työn tämän työsuhteen jälkeen”
- yksi henkilö kertoo hakeutuvansa ”TE-toimiston kautta työpajoihin”
- yksi henkilö kertoo pitävänsä pienen hengähdystauon, ”jonka aikana kartoitan mahdollista muuttoa toiselle paikkakunnalle”

Vuoden 2018 Paikka auki -rahoituksella palkatuista ja kyselyimme työsuhteensa jälkipuoliskolla vastanneiden työntekijöiden joukosta voi tehdä seuraavan suuntaa antavan¹⁷ yhteenvedon:

	06/2019 (n = 131)	11/2019 (n = 108)
☐ On saanut uuden työn jo PA-työsuhteen aikana	2 %	0 %
☐ Jää töihin nykyiselle työntantajalle	11 %	13 %
☐ Aikoo/pyrkii/ haluaa jäädä töihin nykyiselle työntantajalle	n. 16 %	n. 6 %
☐ Menee toiseen työhön	5 %	9 %
☐ On hakenut uutta työtä nykyisen työsuhteen aikana	31 %	28 %
☐ Aikoo etsiä/hakea uutta työtä nykyisen työsuhteen jälkeen.	n. 20 %	n. 12 %
☐ On saanut opiskelupaikan jo nykyisen työsuhteen aikana	6 %	8 %
☐ On hakenut / aikoo hakea opiskelupaikkaa nykyisen työsuhteen jälkeiseksi ajaksi.	n. 33 %	n. 21 %
☐ Ei vielä tiedä mitä tekee Paikka auki -työn jälkeen	46 %	51 %
☐ Olettaa tai pelkää jäävänsä työttömäksi .	28 %	27 %
☐ Jää työelämän/koulutuksen ulkopuolelle	8 %	2 %

¹⁷ Osa kertoo/valitsee vastauksissaan vain yhden vaihtoehdon ja osa useampia.

Paikka auki -työsuhteen vaikutus tulevaisuuden suunnitelmiin

Työsuhteen jälkipuolella olevia henkilöitä pyydettiin myös kertomaan, miten Paikka auki -työsuhde on vaikuttanut heidän tulevaisuuden suunnitelmiin – millaisia suunnitelmia heillä on ja millaista apua he ovat saaneet oman tulevaisuuden suunnitteluun? Vastauksia tähän avoimeen kysymykseen saimme 88 kpl, joissa Paikka auki -työntekijät kertoivat omasta itsetunnon ja -varmuuden vahvistumisesta, tulevaisuuden kirkastumisesta sekä työllistymiseen ja/tai opintoihin liittyvistä suunnitelmista, toiveista ja haaveista.

Oman itsetunnon, -varmuuden ja tulevaisuuden selkiytymisestä koskevilla vastauksilla (28 vastaajaa) Paikka auki -työntekijät kertovat, että ovat työn aikana saaneet valtavasti kokemusta, he tunnistavat järjestötyön erityispiirteitä ja tietävät paremmin mitä haluavat jatkossa tehdä työkseen/ammattikseen tai mitä haluavat opiskella (lisää).

”Olen saanut paljon lisää itsevarmuutta siitä, että osaan toimia työyhteisön jäsenenä ja selviän erinomaisesti vaativista ja erilaisista työtehtävistä.”

”Paikka auki -työsuhde on ollut hyvä tapa osoittaa sekä itselle että työnantajalle, että kykenee edelleen koulutusta ja osaamista vastaavaan työhön, vaikka työpäivät ovatkin lyhyempiä.”

”Nykyisen työsuhteen tuoman turvan ansiosta olen uskaltanut miettiä, millaista työtä oikeasti haluan tehdä. Samalla kuitenkin ymmärrän sen, että ainakin vielä muutaman vuoden ajan minun pitää kerätä työkokemusta. En siis vielä koe olevani siinä asemassa, että voin erityisen tarkkaan valita minkälaista (oman alan) työtä haen.”

”Paljon ihania, omaa itseluottamustakin vahvistavia asiakaskohtaamisia. Tunne, että minustakin on vielä johonkin, vaikka aiempaa työhistoriaa ei juurikaan ole, kun vuodet meni lasten kanssa kotona sekä omien sairauksien ja tapaturman jälkeisissä toipumisissa.”

"Olen saanut pohtia sitä, mitä haluan tehdä tulevaisuudessa. Tämä paikka oli ensimmäinen oman alan työpaikka opiskelujen jälkeen. Olen saanut miettiä, mistä tehtävistä tykkään tässä työssä, ja millaisia tehtäviä haluaisin tehdä tulevaisuudessa. Olen saanut tähän tukea, ja olen saanut käyttää työaikaa uusien työpaikkojen etsimiseen, ja työurani pohtimiseen."

"Suurin vaikutus taitaa olla, että järjestötyö on tosi jees."

"Osaan hahmottaa paljon paremmin työelämää ja kolme vuotta sitten minulla ei ollut tietoaakaan mitä haluan elämältäni."

Omaa työllistymistä, työnhakua ja niihin liittyviä suunnitelmia ja toiveita koskeissa vastauksissa (31 kpl) Paikka auki -työntekijät kertoivat mistä olivat saaneet seuraavan työpaikan, mihin ja mille alalle he haluaisivat työllistyä. Osa kertoi myös siitä, miten Paikka auki -kokemus oli vahvistanut heidän haluaan työllistyä samalle alalle ja/tai pysyä työelämässä. Monet kertoivat myös aloittaneensa aktiivisen työnhaun ja osa vielä suunnitelti sen aloittamista. Näiden lisäksi osa kertoi myös työllistymisen rinnalla olevista opintoihin liittyvistä (vara)suunnitelmista.

"Vaikuttanut siten, että paikka auki -pestin päätteeksi minut palkattiin vielä jatkoon samaan työpaikkaan puoleksi vuodeksi ainakin näin alkuun."

"...Toivon todellakin työllistyväni mahdollisimman pian, sillä olen ollut valmistumiseni jälkeen v. 2017 yli puolitoista vuotta työttömänä. Ja jos en työllisty lähden todennäköisesti tulevaisuuden paikkakunnan (invalidi)yhdistykseen vapaaehtoiseksi."

"... Jos jatkorahoitus järjestyy, haluan jatkaa nykyisellä työnantajallani, mutta sen verran epävarmaa rahan löytyminen aina on, että myös vaihtoehtoisia suunnitelmia on hyvä muhittaa."

"Aion pari kuukautta ennen Paikka auki -työn loppumista ruveta etsimään uutta työpaikkaa. Varasuunnitelmana on opiskelu..."

"Planen är att verka som frilansöversättare och frilansskribent. Jag har löften om ett fåtal uppdrag och ser fram emot att få ta itu med dem."

"Laittanut tajuamaan paljon, miten tehdään hyvät pesärahat eläkkeelle ja rahan hallinnasta vähän jotain uutta. Sen puoleen toivon, että työt jatkuvat ja uskon että se mahis on ihan oikeakin."

"Työnhaku jatkuu laajemmalla työnimikkeellä ja paremmalla itsevarmuudella."

"Ajattelin hakea nyt keväällä töihin [nimi]-hankkeeseen. Jos saisin sen työn, se mahdollistaisi paljon, mm. asunnon oston. Olen saanut paljon kokemusta tästä työstä, oppinut paljon, saanut lisää varmuutta. Ja varmistunut siitä, että haluan vielä joskus ehkä opiskella lisää."

Paikka auki -työsuhteen vaikutus työntekijöiden opiskeluun ja haluun täydentää omaa osaamistaan on monilla huomattava (18 vastaajaa). Aivan kuten edellisessäkin kyselyssä he kertovat, että oman alan löytymisen myötä halu opiskella on löytynyt, herännyt uudestaan tai suuntautunut uudelle alalle. Joillekin se tarkoittaa sitä, että tunnistaa paremmin oman osaamisen, kiinnostuksen ja lisäkoulutautumisen tarpeen. Toisilla halu valmistua aiemmista opinnoista vahvistuu ja joillekin työsuhteen aikainen voinnin kohentuminen mahdollistaa opintojen aloittamisen.

"Olen saanut varmuuden siitä, mitä haluan lähteä opiskelemaan. Olen saanut myös hyviä vinkkejä pomoltani."

"Olen päättänyt hakeutua pois järjestökentältä, jossa olen nyt työskennellyt yhteensä kahden vuoden ajan. Lisäksi olen saanut opiskelumotivaationi takaisin ja aion tehdä aiemmin keskeytyneet yliopisto-opintoni loppuun."

"Paikka auki-työsuhde, on selkeyttänyt tulevaisuuden suunnitelmani siten että, haluan mennä opiskelemaan ja, sen jälkeen tekemään samanlaista työtä, mitä teen nyt. Eli työ missä kohtaan erilaisuutta."

"Työsuhteen aikana olen varmistunut siitä, että haluan jatkokoulututtautua sosionomiksi. Nuorten kanssa työskentely tuntuu omalta jutulta ja haluaisin jatkossa toimia tukihenkilönä."

"Haluaisin opiskella lisää ja välillä kaipaa opiskelijaelämää. Haluaisin työn, jolla on merkitystä ja hyvä arvoaailma, mutta myös koulutustani vastaavan työn, jossa on hyvä palkkaus."

"Olen tämän aikana saanut suoritettua uuden tutkinnon! Se auttaa varmasti työnhaussa. Lisäksi olen nähnyt ja kokenut järjestötyön, se avaa uusia polkuja."

Noin kymmenen vastaajaa kertoi, että heillä ei (vielä) ole (selkeitä) suunnitelmia oman tulevaisuutensa suhteen. Joku ei halunnut sellaisia tehdä ja joku toinen ei ollut vielä ehtinyt tai jaksanut suunnitella.

Vastanneista vain jotkut kertoivat erikseen jotain siitä, millaista apua ovat he ovat saaneet työsuhteen aikana oman tulevaisuuden suunnitteluun. Työpaikalta ja/tai työnantajalta saatu apu on monimuotoista. Useimpien kohdalla se on tarkoittanut erilaisia ohjauskeskusteluja oman mentorin ja/tai esimiehen, kollegoiden tai työvalmentajien kanssa. 88 vastauksen joukossa neljä Paikka auki -työntekijää kertovat, että eivät ole pyytäneet tai saaneet juuri minkäänlaista apua tai ohjausta oman tulevaisuutensa suunnitteluun.

Palaute/kehittämisasiat ja toiveet Paikka auki -tiimille

Kyselyn lopuksi pyysimme Paikka auki -työntekijöiltä myös palautetta ja kehittämisasiat hankkeen koordinaatiotiimille, johon tasan puolet (78 henkilöä) vastasi. Kuten edellisessäkin kyselyssä, suurin osa vastauksista (59%) on koko hanketta kiittäviä.

"En osaa sanoa muuta kuin että elämäni kääntyi ympäri ja olen tänään eri ihminen, kun sain tämän mahdollisuuden. Kiitos."

"Kokemuksena tämä on ollut ainutlaatuinen ja ikimuistoinen. Tämä aika, mitä olen ollut tässä Paikka Auki-työssä on ollut elämäni parasta aikaa."

"Toivoisin, että teidän työ tulisi enemmän näkyvämmäksi. Minun kaltaisia nuoria on paljon."

"Paikka Auki -hanke ja rahoitus yleensä on mahtava juttu. Osatyökykyisiä pitääkin tukea näin, kaikilla ei ole voimavaroja tai osaamista hakeutua "työelämän rattaisiin", missä kaikkien odotetaan osaavan ja antavan 110% heti, omista voimavaroista tai henkilökohtaisista ominaisuuksista huolimatta. Näin saa sitä todella arvokasta työkokemusta, tämä on sitä mitä niin monesti työttömyyden aikana kohdannut "osaamista on, mutta kokemusta ei" eikä työnantaja ole uskaltanut palkata, vaikka olisi palava halu oppia uutta."

"Erittäin positiivinen on ollut työkokemukseni ja teidän työskentely asian puitteissa. Toivoisin, että järjestötoita olisi jatkossa yhä enemmän avoimessa haussa, vielä tuntuu, että järjestötyöt ovat vaikeasti saavutettavissa ja tarvitsee päästä näihin piireihin ensin sisään ennen kuin on helpompi löytää jatko- paikka..."

"...Hanke itsessään on ollut loistava ja iskee tärkeään kohderyhmään, jotka voisivat muuten hukkuu yli 30-vuotiaiden työttömien joukkoon."

Työntekijätapaamisia kehitetään ja jotkut olisivat toivoneet niitä useampiakin, vaikka tiedostavat niiden järjestämiseen liittyvät haasteet ja rajoitteet. Osa ei (eri syistä) päässyt osallistumaan treffeille ja olivat siitä pahoillaan. Toiveina esitettiin enemmän jatkotyöllistymiseen ja verkostoitumiseen liittyviä tapahtumia/tapaamisia. Muutama oli myös sitä mieltä, että tapaamiset eivät olleet hyviä ja/tai että niitä olisi voinut olla vähemmänkin. Osa toivoi pidempää, yli 12 kuukauden mittaista työsuhdetta/mahdollisuutta vahvistaa omaa työelämäosaamista ja muutama toivoi myös vahvempaa tukea ja *"selkeämpää kuvaa siitä, mikä on uuden työpaikan hakeamisen rooli työsuhteen aikana."*

Kiitollisten kehujen rinnalla kymmenen vastaajaa esitti myös kritiikkiä erilaisista aiheista/syistä:

- ☞ Vuoden mittainen työsuhde koettiin liian lyhyeksi: *”Uusien asioiden oppimiseen tarvitaan enemmän aikaa.”*
- ☞ Joidenkin (yksittäisten) mentoreiden ja/tai esimiesten toimintaan ei oltu tyytyväisiä.
- ☞ Joidenkin työnkuva oli ollut sekava ja/tai odotusten vastainen, jonka myötä ikäviä kokemuksia oli syntynyt enemmänkin.
- ☞ Paikka auki -työntekijöiden verkostoitumista varten perustettua Workplace-sovellusta ei pidetty toimivana.
- ☞ Työsuhteen alkuvaiheeseen kaivattiin enemmän konkreettista tukea.

Jatkokysely 6 kk Paikka auki -työsuhteen jälkeen

Paikka auki -työntekijöille lähetetään vielä jatkokysely, jonka avulla kartoitamme työntekijöiden jatkopolkuja. Kysely lähetetään noin puoli vuotta nykyisen työsuhteen päättymisen jälkeen niille henkilöille, jotka antavat siihen luvan ja kertovat henkilökohtaisen sähköpostiosoitteen, johon kyselyn voi tuolloin lähettää.

Nykyisistä Paikka auki -työsuhteen jälkipuolella olevista työntekijöistä 69% (165 henkilöä)¹⁸ ovat antaneet luvan ja sähköpostiosoitteen jatkokyselyä varten.

Ensimmäinen jatkokysely lähetettiin 11.2. 2020 (165 henkilölle). Kyselyn avulla kartoitetaan Paikka auki -työntekijöiden työllistymistä, opintoja ja/tai muita jatkopolkuja noin puoli vuotta Paikka auki -työsuhteen jälkeen. Tuloksia tästä saamme maaliskuun aikana.

---

¹⁸ Kyselyssä 06/2019 luvan antoi 96 henkilöä ja kyselyssä 11/2019 70 henkilöä (muutama yhteystieto puuttuu).